

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2996

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Poljsko-nemški mir

Ceravno je skupna izjava nemške in poljske vlade z dne 16. novembra lanskega leta, da nameravata odsej medsebojne spore reševati mirnim potom, že opozorila evropsko politično javnost na zelo važen političen preokret na severovzhodu Evrope, je nova izjava, ki sta jo podpisala dne 26. februarja nemški zunanji minister von Neurath in poljski poslanik v Berlinu Jožef Lipski in ki izključuje bojne zapletitve med obema državama za dobo deset let, presenetila brez izjeme vse države, ker so se pogajanja vršila v neprodirljivi tajnosti in ker je bil sporazum sklenjen na živčno najbolj razboleli točki Evrope. Danes, 15 let po miru, ki je zaključil svetovno vojno, smo prišli že tako daleč, da nas tudi mirovne in priateljске pogodbe razburijo in da iščemo tudi za sporazumi, ki približujejo smrtne sovražnike, gradiva za sumničenje in za politična opravljajanja. Mi se takšnemu stališču ne moremo pridružiti, ampak hočemo izraziti, ne glede na okoliščine, v katerih je poljsko-nemški pakt nastal, niti na posledice, ki jih bo imel na politično opredelitev Evrope v bodočnosti, svoje iskreno veselje, da sta dva velika naroda in dve veliki državi imeli dosti poguma, da se obvezata, vsaj 10 let prihraniti ljudstvu vojno in vojne strahove, ki drugod tako temeljito ovirajo vsak dejanski napredek ljudskega blagostanja. Poljsko-nemški pakt je pogumno dejanje, ki bo ostalo zabeleženo v vrtoglavi zgodovini povojnih let ko sončen vzgled politične pameti in državniške hrabrosti.

Ako preidemo sedaj vsebinsko poljsko-nemškega pakta, ki se v glavnem nanaša na politično, gospodarsko in kulturno polje, izrecno izključuje obojestransko priznanje sedanjih političnih meja, se ne dotika obveznosti, ki jih je ali Nemčija ali Poljska sklenila s tretjimi državami, ter se v poravnalnem postopku skrbno izogiblje razsodišču v Haagu ali celo posredovanju Zveze narodov — ako torej preidemo vsebinsko pakta in se ozmemo na okoliščine, iz katerih je zrasel in postal nujnost, bomo morali priznati, da je izhodišče tega sporazuma isto za Poljsko in isto za Nemčijo. Obe državi sta se čutili stisnjeni v neke vrste mednarodne stiskalnice, obe sta začutili potrebo po svobodnejšem dihanju, in pakt, ki sta ga podpisali pred par dnevi, je prva velika razpokinja v obročih, ki sta ju stiskali.

Ko je pred dobrim letom prevzel vodstvo poljske zunanje politike molčiči a energični Beck, je splošno veljalo za njegovo državo, da je vprežena v politični voz svoje francoske zaveznice. Deset let je Poljska živela stisnjena med dva močnata in njej sovražna sosedata, Nemčijo in Rusijo, na Baltiku so jo srepo gledale male obrobne države, na jugu jo je zeblo od hladne českoslovaške sosedata. Prevladal je občutek, da Poljski sploh ni obstoja, ako se ne priveže z jeklenimi verigami na svojo veliko zapadno prijateljico. Francoska politika, kar jo vodijo levicariji, je pa tudi storila vse, da je pri Poljakih, ki so velik in ponosen narod, ta sramotilni čut odvisnosti le potrdila. Ali se ni nekaterikrat v francoskem zunanjem ministrstvu celo že govorilo o tem, da je sporazum z Nemčijo potreben in da naj bi Poljska plačala s svojim ozemljem račun tega sporazuma? Ali ni francosko ljubimkovanje s paktom starih kakor tudi mehkužno stališče v poglavju razorožitve in popuščanje Boncourja v poglavju revizionizma ustvarilo na Poljskem vtis, da ž njo vendar le preveč razpolagajo — drugi? Minister Beck je pravljico poljske odvisnosti razblinil v nič. Pobotal se je z Rusijo, izboljšal odnose s baltskimi državami, iskal tesnejših stikov z Malo zvezo in če jih ni našel, ni to njegova krivda, ter slednjič povzel tezo francoskega zunanjega ministrstva, da se je treba pobotati z Nemci in se z njimi tudi pobotal prej nego vsi drugi in ne da bi mu bilo treba za to plačevati s svojim ozemljem. Beck je razgalil obroč, ki je dušil Poljsko okrog in okrog in princel dokaz, da njegova domovina lahko vodi sama svojo usodo. Poljska je napravila zrelostni izpit za velesilo. Evropa bi bila neverjetno zaslepljena, ako bi ji tega ne hotela priznati.

Tudi druga podpisnica pakta, Nemčija, se je nahajala v podobnem položaju. Francoska diplomacija je znala graditi okrog nje močne sovražne fronte. Divjanje hitlerjevskih revolucionarjev je k temu mnogo pripomoglo, ker je vzvalovilo proti Nemčiji nejevoljo vsega kulturnega sveta. Anglija je Nemčiji odrekla svoje simpatije in ruska diktatura se je s hitlerjevsko smrtno skregala. Celot Italija zaradi nemškega vmešavanja v Avstrijo ni mogla več skozi drn in strn za Nemčijo. Avstrija pa se je dvignila z vso silo razžaljenega narodnega ponosa proti svojemu krvnemu bratu. Tudi severne države so postale hladne in za nove nemške ideje nedostopne. V tej stiskalnici bi se bil Hitler kaj hitro zadušil. Gospodarska kriza je divjala naprej in kljub delnim uspehom v zaposlitvi brezposelnih nemška industrija še vedno kriči po zunanjih trgih, do katerih bo mogla priti samo, če se nemški vladi posreči razbiti obroč političnega sovraštva in podreti sovražno obzidje splošnega nezaujanja, ki jo obdaja okrog in okrog. Hitlerjeva vlada je poskušala na več straneh pretrgati obroč. Prvi poskusi v Pragi so se, kot smo svoje dni poročali, ponesrečili. Približevanje Franciji je mučno in bo še dolgo trajalo, če bo sploh kdaj dozorelo. Razni manevri v Angliji so popolnoma spodleteli. Tudi na Baltiku ni bilo uspehov in je narodni socializem utrpel bridka razočaranja. Podreti Avstrijo in tako priti v neposreden stik z drugimi, bolj prijateljskimi državami v Podonavju in na Balkanu, se je izkazalo kot Sisifovo delo. Avstrijska utrdba je zaenkrat nepremagljiva. Zato, in šele potem, ko je postal predor na vseh drugih točkah nemogoč, je bilo Nemčiji razpoloženo poljske vlade za sporazum dobrodošlo, ker pomeni prvo razpokinjo v zaključnem političnem preostoru, v katerem se je Nemčija dušila. Trinajst let sta se gledali Poljska in Nemčija kot pes in mačka, trinajst let je

Politična kriza v Franciji

Smrt framacoske vlade v blatu

Patrijotična, zdrava, mlada Francija je pričela neusmiljeno čediti zalego levičarskega kartela

Paris, 29. jan. tg. Kar je še zdravega, mladega in svežega v Parizu, in to je ogromna večina, je moralo iti na barikade, da je pognalo vlado, ki jo je tako grdo opljuskal Stavijskijev škandal, nazaj v močvirje, ki se je zgrnilo nad njo in jo požrla, med tem ko je mladina branila svetle in svete tradicije svojega velikega naroda. Treba bo poseči daleč daleč nazaj v zgodovini pa še ne bomo dobili primere, da bi se bila kakšna vlada skušala obdržati s tako obupno trdovratnostjo, med tem se dviga proti njej vsa ogorčena dežela. Tako odušen že dolgo ni bil padec kakšne vlade kot Chautempsove, tako svež in očistevalen že dolgo ni bil preprih po pariških ulicah, kjer je demonstrirala patrijotična mladina za čast svoje domovine.

Stare sence ...

In še in še se lovijo kompromitirani ministri oziroma loža, ki jih je najela, da bi skozi druga vrata prišli na površje. Predsednik republike, ta kristalno čisti mož, ki je prišel v elizejsko palačo po poti političnega poštenja in neprestanega dela, ima težavno delo, da pospravi razvaline, ki jih je zapustil za seboj Chautemps. Srce njegovo je brez dvoma bilo z onimi na barikadah, toda verige ustave ga oklepajo, da se ne more kretati svobodno. Po odstopu Chautempsove ekipe je poklical k sebi svojega prednika Doumerga, toda on je odklonil sestavo vlade. Nato so mu nasvetovali, da ponudi sestavo vlade Jeaneneyu, predsedniku senata, starem a kavalirskemu članu lože, ki je ponudbo odklonil. Ponudba je bila nato stavljena predsedniku parlamenta socialistu Bouissonu, ki je ponudbo odklonil. Zatim so se vrstile druge sence, znane iz vseh kriz v preteklih 30 letih: dobrodušni, nasmejani Cheron, zakrknjeni Daladier, politično izsušeni Barthon, ki stopa v svojo osemdesetletnico, senca enodnevnega predsednika vlade Steega, senca ravnokar poganega Sarrauta, vihrava glava

Paul-Boncourja, in slednjič, ko je bilo vse zaman, pojava velikega šefa lože Edouarda Herriota.

Listi vse zaporedoma odklanjajo in zahtevajo novo vlado novih ljudi, mladih, ki se še niso kompromitirali v nobeni vladi, ki bodo združili od leve do desnice vse, kar je zdravega, narodnega, patrijotičnega v francoskem narodu. Zdi se, kot da bi vse na tihem vpilo po Tardieuju, a njegovega imena še nobeden ni izustil.

Daladier

V popoldanskih urah se je razširila vest, da je dobil mandat Daladier. Vse je drlo proti Elizejski palači, in res je prišel od predsednika republike Daladier. ki je naznanil časnikiarjem, da bo do večera sestavil vlado »energičnih in poštenih mož«, ki bodo povrnili »državi neomajno zaupanje v republiko«. Po ulici Saint Honore pa so se razlegali klici mladih in ogorčenih: živega republika, živel pošten francoski narod, živele poštenje...

Mladi se dvigajo

Paris, 29. jan. tg. Najznačilnejša okolnost današnje vladne krize je, da mlajša generacija v vseh strankah energično zahteva, da se napravi konec dosedanjemu gospodstvu. Mladi narodni poslanci, tako radikalni, kakor tudi neosocialisti in oni iz skupine centra in desnice so imeli včeraj številna zborovanja, na katerih se je ostro kritiziral način, kako se je doslej vladalo, posebno pa so protestirali proti starcem, ki sedijo v vladnih klopih. Tudi v javnosti se čujejo glasovi, ki zahtevajo nove, mlade in energične ljudi. Na skupščini mladih radikalov se je sprejela resolucija, v kateri se zahteva vlado avtoritete in vlado zaupanja. V novi vladi je potrebna tudi realistična diplomacija, ki bo sposobna, da brani in ohrani mednarodni mir. Ta pokret je kakor nalašč voda na Daladierov mlin.

Pariz na barikadah

Dih revolucije ...

Pariz, 28. januarja.

(Poročilo očividca.)

V Parizu imamo torej pravo revolucijo. Kaj takega že dolgo ni bilo, odkar je Francija pod vladno framacosno, ki tirajo s svojimi umazanimi aferami Francijo čedalje bolj v pogubo. Že škandalozna slaba priprava na svetovno vojno leta 1914, ko se je Nemcem malodane posrečilo zavzeti srce Francije — Pariz, je pokazala, kako se po krivdi vladajoče klikke pogreza naša domovina vedno globlje v blato korupcije. Že tedaj je ljudska jeza vzklikala do vrhuna in če ne bi bil domovine rešil Clemenceau, bi Francija in svet danes izgledal drugače. Komunistična nevarnost je po vojni zopet zedinila vse domoljubne Francoze in Poincaré je bil tako pаметen, da je prvi zasadil v zemljo lopato, da se položi v grob framacosne. Tardieuju bi bilo to delo uspešno, da ni svobodomiselstvo zbralo pod vodstvom Herriota svojih zadnjih sil, da uide svoji usodi. Sedaj pa se levicarsko samo likvidira v smradu škandalov, povzročiteljih od njegovih prijateljev, ki so bankrotirali, ker so iz francoskega naroda po goljufijah iztisnili milijarde frankov za financiranje levicarskih strank. Sredi teh strank se najbolj odlikuje radikalno-socialistična, ki jo vodi gosp. Herriot in ki ni ne socialistična ne radikalna, razen po umazanih metodah, s katerimi si je preskrbovala denar, da kupi volivce in podkupuje najvišje funkcionarje države, da so mirno gledali ropanje zasebnega in javnega imetja po framacoski klikki. Afera Stavijskega je končno le prisilila levicarsko vlado, da je podala ostavko, toda bila je velika nevarnost, da predsednik republike poveri novo vlado gosp. Herriotu, načelniku one stranke, ki jo je škandal Stavijskega razkrinkal kot najbolj umazano. Zato se je francosko

ljudstvo dvignilo

in zadnja dva tedna sta v Parizu potekala tako nemirno, kakor že več desetletij ne, odkar obstoja tretja republika. Skoro vsak dan so bile demonstracije, zlasti pred poslansko zbornico, in množica je bila čedalje bolj ogorčena, tako da je končno gosp. Chiappe moral mobilizirati vso policijo, vlada pa republičansko gardo, ki je mogla le z nasokom s potegnjenjo sabljaz največjo silo razpršiti demonstrante. Levicarski stiki seveda vzpije, da so te demonstracije aranžirali rojalisti oziroma

bila poljsko-nemška meja najbolj nevarna vulkanska točka v Evropi. Trinajst let se je Nemčija pridušala, da bo s Poljsko že obratčunala. Da, toda pomanjkanje zraka jo je prisililo, da je pozabila na vse, samo da sme zopet prosto zadihati in se udobno raztegniti v zatohlem prostoru svoje osamljenosti.

Posledice tega pakta? Kdo si drzne biti prorok? Ene vsaj prihaja na misel! Dokler namreč si nasprotujeta Nemčija in Rusija, si je težavno zamisljati v sredi med njima Poljsko, ki bi prijateljsko stiskala roke obeh. Ali bo moral maršal Pilsudski izbirati med Hitlerjem in Stalinom? To bi bilo usodopolno križišče! In če pravilno gledamo na politične prilike na severu, imamo vtis, da to ne bo moglo dolgo izostati. Toda zaenkrat se veselimo Poljsko in Nemčijo vred, da sta prinesli razmesarjeni Evropi vsaj nekoliko pomirjivega in hladilnega balzama.

monarhisti, ki se zbirajo okoli »Action Française«, in prve dni je bilo res tako. Toda ogorčenje se je polastilo vsak dan bolj vse slojev poštenega francoskega ljudstva brez ozira na strankarsko barvo, in danes je na ulici tudi liberalno meščanstvo, ki protestira proti temu, da se je klika upala nesramno ogoljufati francoskega meščana za njegove prihranke. Peščica monarhistov pomeni pri teh demonstracijah ravno tako malo kakor komunisti, ki jih seveda v množici ne manjka. Toda predsednik republike, ki je pošten človek in kojega simpatije gotovo niso na strani framacoskega kartela, je sedaj sam videl, da prihajajo ogorčeni vzkliki proti sleparjem, ki so ropali narod s pomočjo levicarskih politikov, iz srca ljudstva samega. Nobenega dvoma ni, da so ljudske demonstracije, ki so bile posebno silovite v soboto, 27. t. m., ponoči, vplivale na merodajne kroge, da si ne upajo več misliti na gosp. Herriota kot šefa nove vlade. Demonstracije same so potekale približno takole:

Potek demonstracij

Že okoli 15 so se začele zbirati množice v središču mesta, ki je bilo močno zastraženo. Človek je imel vtis, da je v Parizu proglašeno obsedno stanje. V Elizeju so bili ta čas zbrani okoli predsednika republike politiki in v javnosti se je raznesel glas, da misli gosp. Lebrun poveriti vlado gosp. Herriotu. Ob tej vesti je množici zavrela kri. »Action Française«, »Patrijotična mladina« in razne skupine tako zvane »Francoske enote« so napovedale ljudski shod sredi Pariza popoldne na trgu Del Opera. Gosp. Chlappe si je pomagal s tem, da je že prej pozaprl vse voditelje imenovanih treh monarhističnih organizacij. Toda medtem so se bili

Govori ruskih državnikov

Kdor nas bo napadel bo poražen

Moskva, 29. jan. tg. Na 17. kongresu vseruske komunistične stranke, ki mu prisostvuje 2000 delegatov je kot prvi govoril predsednik sveta sovjetskih ljudskih komisarjev (ministrski predsednik po naših, op. ur.) Molotov, ki je v velikem govoru orisal vse spremembe, ki so se izvršile v Rusiji od zadnjega kongresa pred tremi in pol leta.

Molotov

»Rusija je med tem časom prešla k veliki ofenzivi proti kapitalizmu v državi. Naši neprijatelji so prorokovali polom naše petletke, toda izkazalo se je, da Rusija ni potrebovala pet ampak samo štiri leta, da je izpolnila načrt, ki si ga je dala. Danes imamo v Rusiji domačo industrijo, ki je tako močna, da lahko oskrbi Rusijo z vsemi potrebami brez vsake pomoči iz inozemstva.

Kakor vsa prejšnja leta, moramo tudi na letošnjem kongresu imeti odprto oči za grozeče vojne nevarnosti. Položaj na Daljnem vzhodu nam narekuje največjo previdnost ter nam nalaga tudi najvišja junaštva, da branimo ozemlje, ki ga nam je dala oktobrska revolucija. Mi smo za mir, naša politika je politika miru na vse strani, a kljub temu moramo obrniti veliko pozornost rdeči armadi, ki mora postati naše najbolj udarno sredstvo za vzdrževanje miru pri nas in okrog nas. Nikogar ne bomo napadali, ampak to lahko rečemo, da bomo

že organizirali delavci, med katerimi je brez dvoma veliko komunistov, in ti so na velikih bulvarjih blizu Opere nemoteno izruli iz zemlje železne rešetke, ki ščitijo drevesa, zato da so imeli potrebne projekte. Okoli 17 je prikorakalo 2500 policijskih agentov na trg Opera in so ga obenem zastražili tudi vojniki republičanske garde. Promet z vozovi je policija dirigirala po ulicah Hausmann, D'Antin in Caumartin. Ko je množica, katere se je bilo med tem nabralo nad 100.000, to videla, je izbruhnila v urnobesne vzklike:

Ljudstvo vpije

Doli tatovi! - Doli parlament!
Doli loža! - Na vešala s Herriotom!

Množica je prodrla naprej v sklenjenih kolonah, ko je pa prišla na višino bulvarja des Capucines, jo je ustavila republikanska garda na konjih. Garda je množico naskočila, pri čemer je bilo ranjenih mnogo demonstrantov, pa tudi nekaj konjenikov, v katere so ljudje metali železne rešetke in druge projekte, je popadlo po tleh. Množica se ni dala oplasti in se je po begu kmalu zopet zbrala okoli tako zvane Madeleine na ulici d'Antin. Rojalisti so bili oboroženi s petardami, raketami in gorilnimi snovmi, ki so hudo pokale, tako da so se konji republičanske garde plakali. Značilno je, da so tudi z mnogih hiš stanovalci metali na policijo in na gardiste najrazličnejše predmete. Sploh je ogorčenje ljudstva bilo nepopisno. Nastal je

skrajno nevaren trenotek:

Ljudstvo - 4 ure gospodar ulice

Konjeniki in policija niso bili več v stanu zadržati množice, ki je navalila nanje in jih hotela potisniti ob zid. Hitro so bili telefonsko alarmirani gasilci, ki so v galopu pridirjali z brizgalnami in množico s curki vode razgnali. Toda med tem so se bile zbrale že nove kolone, ki so vse pritiskale na trg Opere. Množica je bila zdaj tako številna, da je zasedla vse štiri velike bulvare okoli Opere in zagospodovala ulicam v središču mesta cele štiri ure, ne da bi mogla policija in garda proti njej kaj opraviti. Okoli 22 je neka posebno močna kolona, ki se je bila zbrala ob križišču imenovanih starih bulvarov in pa ulice Montmartre, začela korakati proti bulvaru des Italiens, kjer je prodrla policijske kordone in se vrgla na kavarne. Polastila se je vseh miz, stolov in stenskih steklenic in z njimi naskočila policijo. Razvila se je več ko

pol ure tra-oča ljuta bitka

med množico in policijo. Bitka se je razširila na ulico Drouot in Lafayette. Morala je pridržati republikanska garda, kateri je končno s težavo uspelo, da je razčistila ulice. Tla so izgledala kakor bojišče. Naval množice je bil tako divji, da je podrl vse drogeve električnih svetilk. Kavarne so opustošene in vse šipe razbite. Več kot 200 ljudi je bilo aretiranih. Kljub temu nemiri niso ponehali. Ob eni po ponoči

se je množica zopet polastila bulvarov okrog Opere

Policija je bila popolnoma brez moči proti demonstrantom. Posamezni eskadroni republikanske garde so morali ponovno naskočiti množico, ki se je pa takoj zopet zbrala in začela divjati še huje. Demonstranti so vdrl v upravo žurnalov, pobrali kupe starih listov in jih zažgali, Kavarne so se morale zapreti. Mnogoštevilno občinstvo, ki je zapuščalo kinematografe, je obstalo in opazovalo demonstrante. Ogromna večina občinstva je bila na strani demonstrantov. Šele okoli treh zjutraj se je posrečilo s ponovnimi hudimi atakami, med katerimi je bilo veliko ljudi hudo in lahko ranjenih, kolikor toliko vpostaviti red. Policijske in gardijske patrulje pa so krožile po mestu do ranega jutra.

vsakega, ki nas bo napadel, porazili. Za to imamo ne samo nevklonljivo voljo, ampak tudi vsa potrebna sredstva.

Stalin

Varšava, 29. jan. Na zboru komunistične stranke je Stalin imel 4 ure dolg govor. Govoril je tudi o zunanjem političnem položaju. Dejal je, da se je razmerje sovjetske Rusije s Poljsko in Francijo zelo zboljšalo. Rusija bo še naprej vodila politiko miru in skušala zboljšati svoje odnose z vsemi državami. Toda v istem času se bo pripravljala na vsako možnost.

O sporu z Japonsko se je Stalin takole izrazil: Prvo neprijateljsko dejanje Japonske napram Rusiji je bilo to, da je Japonska odbila ruski predlog za sklenitev prijateljske in nenapadalne pogodbe med Japonsko in Rusijo. V področju vzhodnokitajske železnice japonski agenti organizirajo nemire in atentate in v tem delu Mandžurije vodi Japonska pravo banditsko politiko. Japonska hoče zasesti velik del ruske obale na Tihem oceanu. Mi sovjeti želimo mir, toda, če bomo primorani, da nekaj storimo, potem se bomo najprej branili proti vsem. Mi smo danes pripravljeni. Vsak udarec bomo vrnili še s hujskim udarcem. Kdor se bo zaletel v nas, tega homo tako izučili, da ga bo za smera minilo veselje, da bi nas še napadeli.

Resnica o pogajanjih med Avstrijo in Nemčijo

Habicht potrjuje pogajanja pred Božičem — Starhemberg je sporazum preprečil

Zeneva, 29. jan. tg. »Journal des Nations«, ki je vedno dobro poučen o vprašanih srednje in balkanske Evrope, ker črpa svoje vesti iz tajništva Zveze narodov, priobčjuje v današnji številki sledečo vest o položaju Avstrije:

»Zašli smo popolnoma v negotovosti, med samima boječa oklepanja. Velešile se bavijo še vedno z dvema možnostima: ali skupen korak velesil v Berlinu, ali pa rešitev spora pri Zvezi narodov. Velešile se med seboj sprekarajo. Italija sili, naj se vrše razprave v okvirju pakta štirih, Anglija se boječe izogiblje Zveze narodov, Francija okleva, tembolj, ker se nahaja v sredi močvirja, iz katerega se ne bo mogla izkibacati (in se tudi ni, kot povedo vesti o padcu, op. uredn.). Medtem pa gre hitlerjevska propaganda svojo pot in odpora sila spriča take neodločnosti velesil polagoma peša, peša, peša...«

»Medtem pa še prav pridno razširja Habicht, izgnani vodja avstrijskih hitlerjevcev, svojo protiaustrijsko propagando po monakovskem radiju. V svojem zadnjem govoru je celo trdil sledeče:

Dr. Dollfuss se je pogajal...

Rea je, da je bil sporazum med Avstrijo in Nemčijo pripravljen in bi moral biti sklenjen koncem preteklega leta. Mi lojalno in iskreno priznamo dobro voljo zveznega kanclerja Dr. Dollfussa, ki je povzel iniciativno v tej smeri. Do sporazuma pa ni moglo priti zaradi nenadnega upora Starhemberga, ki je izvedel, da se Dollfuss pogaja za njegovim hrbtom z narodnimi socialisti. Ko je knez Starhemberg to izvedel, je zagrozil, da bo takoj potegnil ves svoj Heimwehr iz Dollfussove vlade. Pred to grožnjo se je moral Dr. Dollfuss ukloniti, in sporazum je bil preprečen. Tukaj je začetek vseh dogodkov, ki so prelomili pogajanje med Avstrijo in Nemčijo sledili, to je ponovna ožienja proti narodnim socialistom, predaja vse vojaške sile majorju Feyu, priziv na Zvezo narodov in drugo.

S to obtožbo Dr. Dollfuss namerava svojo vladu v Avstriji vreti. Nemčija bi na to odgovorila na avstrijski protest in 30. januarja bi narodni socialisti z vsjo silo naskočili Avstrijo ter jo s pomočjo oboroženega puča vneli v svoje roke.

Velešile pa premljujemo... oklevajo... V tem so si menda edine, da se je treba na vsak način izogniti Zvezi narodov, kjer bi Avstrija baš rada, da se zadeva z Nemčijo razčisti. Anglija pozablja, da je takoj apelirala na Zvezo narodov zaradi petrolejskega spora s Perzijo. Avstrija, ki se bori za življenje, pa naj ne bi imela te pravice!

Medtem pa dozoreva na Dunaju položaj in odpora sila ponehava, ponehava, ponehava...

★

(Iz gornjega sledi, da so »Slovenčeva« poročila o pogajanjih za avstro-nemški spraviški paket, priobčena pred novim letom in zatem, bila točna, o čemer uredništvo ni nikdar dvomilo kljub drugačnemu razvoju dogodkov. Op. uredn.)

Kralj Boris zopet doma

Sofija, 29. jan. Davi ob 9.23 so se pripeljali v Sofijo kralj Boris in kraljica Ivana, predsednik vlade G. Mušanov in ostali člani kraljevskega spremstva.

Balkanski pakt

Belgrad, 29. jan. AA. 2. februarja se bodo v Belgradu sestali romunski zunanji minister Titulescu, turški zunanji minister Tefvik Ruđi bej in grški zunanji minister Maximos z našim zunanjim ministrom Jevtičem v svrhu nadaljnjih razgovorov o balkanskem sporazumu.

Budimpešta, 29. jan. AA. Madjarski dopisni urad poroča: Tukajšnji »Az Est« prinaša poročilo svojega sofijskega dopisnika, ki je doznal iz dobro poučenega vira, da namerava predsednik bolgarske vlade Mušanov v kratkem odpotovati v Budimpešto, da vrne obisk predsednika madjarske vlade Gömbösa. Dan obiska Mušanova v Budimpešti še ni določen.

Angleži grade poljske železnice

Varšava, 29. jan. b. Poljsko-angleška pogajanja za veliko posojilo, ki se bo uporabilo izključno za gradnjo železniške mreže, zelo ugledno potekajo. Kakor so informirani poljski gospodarski krogi, gre za posojilo 1.150.000.000 zlotov.

Proglášeni za blažene

Vatikan, 29. jan. AA. V baziliki sv. Petra je bila večera svečana proglasitev za blažene treh jezuitskih mučnikov v Južni Ameriki: Rocca Gonzalesa, Alfonza Rodrigueza in Jeana Delcastilla, ki so jih ubili v Caaru leta 1628. Svečanosti so prisostvovali kardinali, sin bivšega španskega kralja, več prelato, mnogo romarjev in velika množica ljudi.

Potres v Mehiki

London, 29. jan. Iz Mexica poročajo, da je središnji potres napravil veliko paniko v mehiki prestolnici. Kakor hitro so ljudje začutili prvi potresni sunki, so kakor iz uma planili iz hiš in cerkva, kjer je bilo takrat mnogo vernikov. V splošni grozi so več ljudi pomorali. Po vestih iz Acapulca je tamkajšnje prebivalstvo prebilo noč v improviziranih taboriščih zunaj mesta in se še danes ne upajo v svoja stanovanja.

V par ursticah

Na jugu Koreje in po japonskem otočju vlada silen nali in vihar. Vse zveze z otoki so prekinjene. V pristanišču Nagasaki na Japonskem se je zgodila velika nesreča. Potopil se je parnik, ki je vozil delavce, 200 delavcev je utonilo in samo 50 se jih je rešilo.

Demokratske mladinske organizacije v Pešti so večeraj priredile ples. Pred plesom so pod stopniščem odkrili peklenški stroj. Stroj so podtaknili nacionalisti.

Na otoku Dageletu blizu Koreje so našli 41 oseb zmrgnjenih. Otok je bil zaradi hudega viharja, ki še zmerom divja, odrezan od vsega sveta.

Letalo Lombardija in Mazzotija, ki je večer ob 8 zjutraj po Greenwichu odletelo iz Dakarja, so sredi ob 24 krajevne časa opazili nad brazilsko obalo. Pri Posi Malepu je pa padlo na tla in se razbilo. Letalci so ostali neznačljivi.

Pogoji Heimwehra

Dunaj, 29. jan. b. Vladi dr. Dollfussa nenadno grozi težka kriza, ki jo je povzročil središnji govor kneza Starhemberga ob priliki apela voditeljem spodnjeavstrijskega Heimwehra. Naivnejši in prav za prav senzacionalni odstavek Starhembergovega govora se glasi: »S podrejenimi iz Nemčije se ne moremo in tudi ne bomo pogajati, ampak se bomo pogajali samo s Hitlerjem in njegovimi poblašenci. V prvi vrsti mora Hitler priznati, da Heimwehr v Avstriji zastopa edini fašistične ideje in je torej radi tega nacionalno socialistična stranka v Avstriji nepotrebna. Razen tega se mora Hitler pismeno obvezati, da ne bo nikdar skušal, da v vodstvo sili neavstrijske Nemce, to se pravi, da morajo v Avstriji priti do besede le Avstrijci, nikdar pa Prusi. Če Hitler pismeno prizna te zahteve, smo pripravljeni, da se pogajamo, v kateri obliki bo Avstrija podpirala Nemčijo v zunanje-političnem oziru. V notranje-političnih ozirih pa se nimajo nemške stranke in nemška vlada prav nič mešati v Avstrijo. Samo na ta način bo moglo najti in ustvariti temelj za pogajanja za narodnosocialistično Nemčijo.«

Po Starhembergu je govoril podkancler major Fey, ki je naglasil, da se strinja s cilji, ki jih je raztolmačil knez Starhemberg.

Kriza...

V enem delu politične javnosti se zaradi teh izjav govori o krizi dr. Dollfussove vlade, kar je vsekakor pretirano, ker to ni prva nepreračunljiva izjava voditelja avstrijskega Heimwehra. Razen tega ni verjetno, da bi se knez Starhemberg mogel odločiti za to, da povzroči vladno krizo baš v trenutku, ko je dr. Dollfuss že itak v neprijetnem položaju zaradi sklepa strankinega vodstva socialno demokratske stranke, ki je poudarilo, da je socialno demokratska stranka pripravljena sodelovati, toda pod pogojem, da se potrebne ustavne reforme izvedejo na ustavni način, čeprav na stanovski podlagi. Značilno je, da so se na isto stališče postavili avstrijski kmetje, ki so proti vsaki diktaturi in proti vsakemu oktroiranju.

Gradec, 29. jan. c. Uradni komunikacije javlja, da so bile v noči od nedelje na ponedeljek na Štajerskem in Koroskem pretrpane telefonske in brzojavne zveze. To je novo dejanje nacionalnosocialistične sabotaže. Vlada je razpisala 5000 šilingov nagrade tistemu, ki odkrije atentatorja.

25 kg dinamita

Gradec, 29. jan. k. V vili ing. Bolesinskega je danes predpoldne prišlo do strašne eksplozije. Neki delavec je prinesel v kuhinjo 25 kg dinamita in ga dal na peč, da se odtaja. Dinamit je eksplodiral. Delavec je bil na mestu mrtve. Ing. Bolesinskega je vrglo daleč proč. Njegovo ženo, ki je bila v sosednji sobi, pa je zasulo. Težko ranjeno so jo prepeljali v bolnišnico. Ing. Bolesinskemu se ni nič zgodilo.

Dr. Buresch v Pragi

Praga, 29. jan. AA. Listi mislijo, da je glavni vzrok obiska avstrijskega finančnega ministra Burescha v Pragi razgovor o podrobnostih kredita, ki ga bo Češkoslovaška dovolila Avstriji na podlagi ženevskega sporazuma, in razgovor o pripravi za trgovinska pogajanja, ki se bodo v kratkem začela med Avstrijo in Češkoslovaško.

Peklenški stroji pred sodiščem

Belgrad, 29. jan. m. Pred sodiščem za zaščito države se je pričel davi proces proti obtožencem, ki so leta 1932 na raznih mestih po Belgradu položili peklenške stroje, ki so tudi eksplodirali in napravili precejšnjo materialno škodo, tako predvsem v poslopiju častniškega doma, kjer je eksplodiral peklenški stroj, ki ga je tja prinesel nosač Gjuro Kresović, ki je pri eksploziji tragično umrl. Na zatožni klopi sedi Mitri Grandžić, branilec, Gavrilko Jovanović, zidarski delavec, Gića Džigić, zidar in Cena Gurić, mizar. Vodja te teroristične skupine, ki je v naši državi izvrševal sklepe macedonske teroristične organizacije VMRO, je bil Ljuborec-Stanković-Hristov, ki je pobegnil v inozemstvo. Dimitriju Grandžiću in Ljuborcu-Stankoviću očita državni tožilec, da sta neugotovljenega dne poleti 1932 odnesla iz Klisure dva peklenška stroja v Leskovec, odkoder sta jih hotela odposlati z vlakom v Skopje, da bi eksplodirala. Ker pa sta se zblala, da ju ne bi odkrili, tega nista izvršila. Po dogovoru je nato Grandžić poslal iz Klisure po pošti v Belgrad drugi peklenški stroj, ki ga je Ljuborec položil v častniškem domu. Drugi peklenški stroj je Grandžić prinesel iz Klisure v Vladin Han, kjer bi ga moral pričakovati Ljuborec, ki ga pa ni bilo, ker je zamudil vlak. Gavrilko Jovanović in Gića Džigić sta v začetku aprila 1932 prejela od Ljuborca šest peklenških strojev, dve bombi, revolverje, strelivo in 5000 Din v gotovini. S tem orožjem sta prispela v Belgrad, kjer sta nameravala postaviti peklenške stroje na Cvetnem trgu in na železniški postaji. Teh atentatov nista mogla izvršiti, ker sta bila preje aretirana. Cena Gurić pa je obliubil Ljuborcu, da bo pomagal Jovanoviću in Džigiću skriti peklenške stroje, da jih bosta pozneje lahko postavila na določena mesta. — Na današnji razpravi se je prečitela samo obtožnica, naker je bil proces prekinjen in se bo nadaljeval jutri.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. jan. m. Kakor smo že poročali, bo v nedeljo 4. februarja ob 8 zvečer predaval slovenski pisatelj g. Fr. Ks. Finžgar o temi: »Madjarski klin ločil severne in južne Slovence.« Predavanje bo v dvorani ruskega doma v Kraljice Natalije ulici št. 33. Vstopnina za odrasle 5 Din, za dijake brezplačno.

Belgrad, 29. jan. m. Danes dopoldne se je sklicala seja finančnega odbora, ki bo jutri ob 9 dopoldne. Na seji se bo nadaljevala debata o zakonskih načrtih, ki jih je predložil Narodni skupščini finančni minister Đorđević.

Belgrad, 29. jan. m. Koncertu, ki ga je sredi priredilo na Kolarčevi ljudski univerzi sofijsko pevsko društvo »Guelec«, je prisostvovala velika množica najuglednejšega belgrajskega meščanstva. Vsi sedeži in stojalica so bili že davno pred koncertom razprodani.

Belgrad, 29. jan. m. Danes je tukaj umrl znani, mladi romanopisec Branimir Čosić.

Belgrad, 29. jan. m. Današnji »Slovene Novine« objavljajo natečaj banke uprave dravske banovine za podelitev lekarniške koncesije v Mozirju z vsem okolišim.

Proračun dravske banovine za leto 1934-1935

Zasedanje banskega sveta

Banska uprava razglša: Dne 5. februarja t. l. ob 10 dopoldne se sestane na svoje peto redno zasedanje banski svet dravske banovine. Predmet zasedanja bo: 1. obravnava predloga banovinskega proračuna dravske banovine za leto 1934/35 s pripadajočim pravilnikom in uredbami v zvezi s 11 pravilnika o organizaciji in delu banskih svetov; 2. sklepanje o uvedbi banovinske trošarine na vino in žganje v zvezi s 14. uredbi o izvajanju javnih del z dne 22. novembra 1933 št. 80408 (Službeni list št. 625/93 z dne 9. decembra 1933 (Službene novine z dne 23. novembra 1933 št. 269 LXXIX/671), in 3. sklepanje o uredbi o občinskih uslužbenih v zvezi s 85. zakona o občinah.

★

Predlog novega proračuna naše banovine za leto 1934—1935 znaša v izdatkih odnosno dohodkih 90.962.500 Din. Tekoči proračun pa je znašal 87.560.819 Din. Toda vpoštevati je treba, da je to bila končna številka, dočim je znašal prvotni predlog banovine, ki ga je odobril tudi banovinski svet, 95.489.189 Din. Novi predlog pomeni v primeri s sedanjim veljavnim proračunom povečanje, ker računa zopet z državno dotacijo 7 milijonov Din, ki je bila vnesena tudi v tekoči proračun, pa jo je finančni minister črtal.

Banovinski izdatki

Po posameznih poglavjih se izdatki razdele v splošnem proračunu tako-le (v milijonih Din, podatki za 1933—1934 so vzeti iz končnoveljnega proračuna):

	1933—1934	1934—1935
Splošni oddelek	5.14	5.74
Upravni oddelek	0.48	0.54
Kmetijski oddelek	8.64	9.71
Prosvetni oddelek	4.55	6.03
Tehnični oddelek	36.7	38.19
Soc. pol. in nar. zdravje	16.4	16.24
Finančni oddelek	12.82	11.73
Trg. obrt in industrija	2.02	2.09
Rezervni kredit	0.8	0.7

Pregled posameznih poglavij je naslednji: V splošnem oddelku so osebni izdatki kakor tudi materialni le malo višji. Omeniti je povečanje izdatkov za statistično službo od 20.000 na 30.000 Din ter stroške banskega sveta od 100.000 do 120.000 Din. Najvažnejše pa je povečanje postavke za elektrifikacijo od sedanjih pol milijona na 1 milijon Din. (V prvotnem predlogu proračuna za l. 1933—1934 je bilo določenih za elektrifikacijo 1.3 milijona Din, kar je pa finančni minister zmanjšal.)

Upravni oddelek: Tu so se zmanjšali izdatki za izvedbo komasacije občin od 170.000 na 25.000 Din, nova pa je postavka 200 tisoč Din, to je prispevek po čl. 88 zakona o občinah k banovinskemu pokojninskemu skladu za občinske uslužbenke.

Kmetijski oddelek: Osebni izdatki so ostali v glavnem nespremenjeni, pač pa so se povečali materialni izdatki. Tako so n. pr. prišle nove postavke: 15.000 Din za pedološka raziskovanja, 50.000 Din kot prispevek k fondu za jubilejno kmetijsko razstavo. V postavkah za neposredno pospeševanje kmetijstva je najbolj narasel znesek proračunskih izdatkov za živinorejo (za licenciranje, prispevki za ureditev gnojišč itd.). Nova je postavka Din 150 tisoč za silose. Nadalje je vnesena postavka 100 tisoč Din kot prispevek k zavarovalnemu skladu zoper vremenske nesreče in nezgode pri živini. V kmetijskem oddelku so med izrednimi izdatki dotacije za kritje nedostatkov dohodkov pri banovinskih podjetjih, ki spadajo v ta resor, ki so narasli od 2.5 na 2.8 milj. Din. Izdatki komisije za agrarne operacije so ostali v glavnem nespremenjeni.

Prosvetni oddelek: Osebni izdatki so ostali nespremenjeni. Odpadla je postavka 100.000 Din: prispevek za dom slepih. Pač pa je povečana postavka podpora za dvigovanje in prezidavanje šolskih poslopij od 400.000 na 600.000 Din. Prirastek beleži skupina: narodna prosveta od 125.000 na 175.000 Din per podpore Sokolstvu od 360 tisoč na 400 tisoč Din. Povečane so tudi podpore in stipendije od 160 na 200 tisoč Din. Nova je postavka 15 tisoč Din za ljudske univerze. Povečana je tudi podpora Narodnemu gledališču v Ljubljani od 40—160 tisoč Din. Nadalje so nove tri postavke: 200 tisoč Din: doprinosi podpornemu skladu za zgradbo vseučiliške knjižnice v Ljubljani, 400.000 Din: anuitete posojila za zgradbo III. drž. gimnazije v Ljubljani,

Utrinki

PLEBISCIT MED LJUDOŽRCI

O Wilsonu kroži cela vrsta dvotipov, ki soglašajo v tem, da ta veliki predsednik, ki se mu je omračil um na koncu njegovega življenja, ni bil več pri pravi pameti, ko je sedel še pri razorožitveni konferenci kot vrhovni razdelilec sveta.

Ko so na mirovni konferenci Avstralci zahtevali zase nemško kolonijo na otoku Guineja (Nemška Gvineja), se je Wilson oglašil, češ »da bo treba vprašati prebivalce Nemške Gvineje, če so s tem zadovoljni.« Avstralski delegat Hughes se nasmešne in pravi: »Gospod predsednik, saj veste, da so to še ljudje, ki Wilson je malo pobledel in nato rekel: »Pa jim pošljimo vsaj ameriške mislonarje, da vidijo...« Hughes nato: »Prav rad, ker ti divjaki mesa Američanov najmanj marajo.« Wilson je utihnil. To je bil zadnji Wilsonov predlog za kakšen plebiscit na mirovni konferenci. Ni čuda! (Iz spominov avstralskega ministrskega predsednika Hughesa.)

IZ KNJIGE MODREGA CLOVEKA

Skoj Sailer je napisal krasno knjigo o krščanski življenjski filozofiji in o zdravem ljudskem življenju, ki kar dehtil prelepih modrih utrinkov tega velikega misleca.

»Raziskujta čas, da ne boste slepi gledalci. Prilagodite se času, da ne postanete žrtve slepe trdoglavosti. Drignite se nad čas, da s plenom časovnosti ne izgubite tudi zakladov nesmrtnosti...«

»Čas s svojim neprestanim molkom me nauči mnogo več, kot ljudje s svojim neprestanim klepetanjem. Čas so tista, skozi katere govori Bog...«

»Človeka v človeku spoznavati, je vzvišena naloga. Spoznavati človeka o samem sebi, pa je še višja, toda zaradi nedostatke s pogumnimi očmi pogledati in jih nikdar ne izgubiti izpred oči, tudi če se poglobljamo, je najbolj vzvišeno...«

»Kadarkoli slišim govoriti o ljudeh, ki se pečejo s tako ogromnimi nalogami kot je obnova celih narodov, obnova celih držav ali celo vsega sveta, vedno najprej vprašam: Ali so ti ljudje že sami prišli mimo črte obnove, ki jo napovedujejo. Če se nahajajo še na tej strani, jim svetujem, naj ponotno pomotejo pred svojim lastnim pragom, pred

odnosno prispevek za tozadevni fond, in 350.000 Din: anuitete za odkup l. državne realne gimnazije v Ljubljani. Zaradi teh postavk se je najbolj povečal proračun prosvetnega oddelka.

Tehnični oddelek: Osebni izdatki so se povečali od 7.63 na 8.33 milj. Din. Med stvarnimi izdatki, ki so ostali večinoma nespremenjeni, se je najbolj zmanjšala postavka za normalizacijo banovinskih cest itd. od 2.0 na 1.5 milj. Din ter neodložljive rekonstrukcije manjših objektov od 0.32 na 0.15 milj. Din. Nasprotno so se povečali izdatki za hidrotehnična dela od 1.975 na 3.74 milj. Din. Predvsem se je povečal banovinski prispevek k regulacijam od 1.2 na 2.2 milj. Din in nova je postavka 1 milj. Din kot banovinski prispevek za regulacijo Savinje. Zmanjšani so razni gradbeni izdatki. Namesto prispevka 100 tisoč Din za ureditev aerodroma je postavka 100 tisoč Din kot prispevek k zgraditvi hidrotehničnega inštituta.

Oddelek za socialno politiko in narod, zdravje. Med stvarnimi izdatki so odpadli: prispevek k zakladu za gradnjo malih stanovanj 200.000 Din ter prispevek bratovskim skladnicam 300 tisoč Din. Narasla je postavka: plačilo oskrbnih stroškov javnim zdravstvenim ustanovam od 2 na 3 milj. Din. Zmanjšale pa so se dotacije za kritje nedostatkov dohodkov odnosno plačilo osebnih in oskrbnih stroškov od 7.1 na 6.06 milj. Din.

Finančni oddelek: Osebni izdatki so se nekoliko povečali, dočim so stvarni padli. Predvsem se je zmanjšala postavka: obveznost iz prejšnjih let od 3.12 na 2.0 milj., nadalje obveznosti bivših okr. zastopov od 0.15 na 0.05 milj. Nova pa je postavka 30.000 Din za zastopanje banovine pred sodišči. Anuiteta služba zahteva tudi v novem proračunu isto vsoto: 7.78 milj. Din.

Oddelek za trgovino, obrt in industrijo: Osebni izdatki so se povečali v majhni meri. Materialni izdatki so ostali skoro popolnoma nespremenjeni.

Banovinski dohodki

Razdelitev dohodkov je naslednja (v milijonih Din, podatki za l. 1933—1934 na podlagi odobrenega proračuna po finančnem ministru):

	1933—1934	1934—1935
Doklade	45.07	48.0
Trošarine	19.45	18.4
Takse	12.55	13.75
Ostale davčine	0.65	0.75
Dohodki prejšnjih let	8.92	2.0
Državna dotacija	—	7.0
Razni dohodki	0.9	1.06

Banovinske doklade ostanejo nespremenjene, povečanega donosa pa je pričakovati radi višje podlage.

Pri banovinskih trošarinah so ostali donosi večinoma nespremenjeni manj pa je proračunano zaradi izgube v tekočem letu dohodkov od banovinske trošarine na bencin, pnevmatiko, očetno kislino, mineralno vodo ter oglikovno kislino.

Povečanje proračuna za banovinske takse je pripisovati predlaganim dvema novima davčina: 1 milijon Din naj prinese davščina na vodne sile, 1 milijon Din pa taksa na zaposlitev in pokojnine inozemskih delavcev. Povečan je tudi proračun dohodkov od davščine na šarnice od 150.000 na 250.000 Din. Donos nepobranih banovinskih davšin iz prejšnjih let cenijo kot lani na 2 milijona Din. Nadalje je vnesena v proračun vsota 7 milijonov Din kot pomoč države.

Banovinska podjetja

Proračuni izdatkov banovinskih podjetij so se zmanjšali v glavnem radi nižjih stvarnih izdatkov. Zato se je lahko tudi dotacija banovine zmanjšala od 6.6 na 6.06 milj. Din.

Osebnosti

Belgrad, 29. jan. m. Na državni šoli za po-možne sestre v Ljubljani je postavljen v 4. pol. skupini 2. stopnje dr. Bogoljub Dragaš, višji pristav iste šole. Za primarnega zdrav-nika splošne državne bolnišnice v Ljubljani je posavljen v 6. pol. skup. dr. Vladimir Gu-zelj, asistent iste bolnišnice.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno s padavinami (sneg), zmerno hladno. Dunajska vremenska napoved: Najprej na več krajih sneg. Severozapadni vetrovi. Temperatura blizu ničle s padajočo nagibnostjo. Zmanjšanje oblačnosti še negotovo.

Utrinki

»Vse veje države sreče se posuše, če korenine bolehaajo. Korenina državne sreče pa se imenuje pravica in pravičnost. Njihov caruh pa je samo eden — vera...«

UMETNOST STARANJA

Pierre l'Ermite je razglabljal o tem vprašanju in v »La Croix« izpovedal nekaj lepih misli:

»Moderno olepševanje je izumilo vsa sredstva, da se odstranijo gube po licu in da se ohrani kožna svežina do visoke starosti. Toda obstoječe gube, ki jih nobena kozmetika ne more izbrisati, ki jih noben še tako bister zdravnik ne more izgledati, to so gube — srca. Nikdo ne more iti skozi življenje, ne da bi se tu in tam odrgnil in ranil. Te srčne gube nam dajejo nadrost v starih letih. Te srčne gube tudi izdajajo, ker te vsaki otroci najprej vidijo, ker rano te mladina najprej opaža. In ti otroci in ta mladina se prilagode ali kar odkrito smeje v obraz tem ljudem, ki se branijo z zdravniki in s pisiki baro in mazil pred starostjo, ki jo pa srčne gube tako brez vsakega usmiljenja odkrijejo. Zakaj danes starši nimajo nobene erte-rilete? Zakaj najhisi modernih mater, ki se tako obupno vojskujejo s starostjo, otroci več ne rpoštevajo? Ker so se same odstavile v hierarhiji, ki jo otroška duša išče pri svojih starših. Ker za otroka ostanejo vedno le »stare«, potrebne še ne-kaj časa, a vedno manj koristne, ostanejo »stare« in »stare« kljub vsem naporom, da bi dohajale ritem mladine, »stare«, ki jih starost vsak dan bolj zajema ne da bi jim nudila tudi privilegije starosti, ki so se jim same lahko miselno odrekale. Kako si boste priborile nazaj srčno spoštovanje mladega rodu, re »vedno mlade«, »premlade« stare mamice? Razmislijte o tem, ker važna je v življenju umet-nost staranja.«

Svetosavska slovesnost na belgrajskem vseučilišču

Pogled na dvorano belgrajskega vseučilišča med slovesnostjo. V prvi vrsti stoje od leve na desno: 2. francoski poslanik Naggiar; 4. (vredil) novi prosv. minister Ilija Šumenkovič; 5. (poleg ministra) armadni general Tomić; 6. avstrijski poslanik von Ploenies; 7. nemški poslanik von Heeren.

Berlinsko pismo

Slovenski zdravnik — čudotvorec

XV.

Pa sva se našla. 15. marca l. l. je prinesel »Slovenec« kratko poročilo o slovenskem rojaku, ki zdravi v Berlinu s sugestijo, pod naslovom »V tujini nam dela čast«. Tudi njegovo sliko je prinesel. — Tega človeka bi pa rad poznal, sem si mislil. A slika njegova mi ni vzbujala posebnega zaupanja, nekam srpo je gledal, da se mi ni zdel kaj vabljiv. Naslov njegov ni bil naveden — kje naj ga iščem v velikem Berlinu! Pa saj zdaj ne potrebujem zdravnik! — in vrgel sem »Slovenca« med obrabljene papir niti imena moža si nisem zapomnil.

Kar se mi je začela poleti proti jeseni oglašati moja stara znanka nevrastenja. Odložiti sem moral pero in se ga ne več dotakniti. Kakor senca sem se vlačil okoli, deloma tudi polegla. A kljub počitku ni hotelo in ni hotelo biti bolje. Tedaj se spomnim spet na onega našega rojaka, ki »nam dela čast v tujini«. Pišem g. Rakovcu in prosim, naj mi pošle tisto številko »Slovenca« in sporoči njegovo ime. Dobri g. Rakovec mi pošlje cel izresek iz lista; gledam tisti srpi obraz in berem: Profesor M. Kojc.

Drugi dan sem bil že pri njem. »Dober dan, gospod profesor!« Začuden me pogleda. »Iz Jugoslavije, kajne?« »Da, in iz Berlina.« In brž sva bila v živahnem razgovoru. Pred menoj je stal slok mlad mož, bolj prav: fant, domač, prijazen, vesel. Samo eno nesrečo ima ta moj junak: noben fotograf ga ne more zadeti. Pokazal mi je pet fotografij, — nobena ni bila dobra. Naročil sem mu, naj se da znova fotografirati, a mora narediti »prijeten obraz«, kakor je že staro pravilo. Evo vam. Tu je njegova slika! Kakor vidite, se je za prijazen obraz pošteno potrudil.

»Ali bi se hoteli pri meni zdraviti?« »Bi že, a to vam povem, denarja nimam nobenega.« »O denarju ne govoriva; vesel sem, če morem rojaku kaj pomagati. Prišli boste deset dni vsak dan k meni. In ravno toliko dni ne boste nič jedli. Potem boste ves prenovljen, za 20 let mlajši, nikoli več bolni in živeli boste dolgo...«

Z začudenjem sem poslušal to njegovo napoved. Časih so pravili, da imajo neke stroje, v katerih mečejo stare, ven letijo pa mladi. Samo kje bi tak stroj bil, tega nismo mogli izvedeti. No, zdaj sem ga našel! Prof. Kojc ga ima. Za 20 let mlajši in nikoli več bolni! Saj še nikoli zdrav nisem bil. Zdaj pa kaj takega!

Napovedi, da se bom deset dni postil, se nisem ustrašil. Če drugi prestanejo, bom pa še jaz! Znal me je pa tudi potolažiti: ne bo nič hudega, boste lahko prestali. In res sem jo srečno prestal to postno »kuro«; ne le 10, celo 12 dni nisem čisto nič jedel. Samó čista voda se sme piti. (Dovolite mimogrede: Ne čisto vodo se sme piti, ampak čista voda se sme piti, ali: čisto vodo smeš piti. Ti uboga slovenščina, kako te tvoji domači na nemško kopito natezajo! To vam moram povedati — iz Nemčije. Čudom se čudim, kako da gospodje, ki so za to bolj poklicani kakor jaz, molčijo k temu pačenju slovenščine, ki ga v moji mladosti nismo poznali. Takrat smo znali slovensko, mladi rod pa ne zna več. Kaj pa delajo oni, ki slovenščino poučujejo? Samo dr. Tominšek se je enkrat oglašil s svojo Uršo Plut: Išče se Urša je enkrat oglašil s svojo Uršo Plut: Išče se Urša, ne Uršo Plut. A ker je ostal sam samcat svarilec, se Uršo nerodno še vedno išče.) Torej čista voda se sme piti, ali čisto vodo smeš piti, a le v požirkih. Človek, ki slinji; deset dni ne boš nič jedel, si to hujše misli kakor je. Nič posebne lakote nisem čutil, niti ne imel posebnega poželjenja, če sem videl jedi pred seboj. Zjutraj sem bil čisto svež, popoldne me je kak dan obšla neka slabotnost (ne slabost), pa sem se malo vlegel in je prešlo. Treba pa je mnogo globoko dihati, da se telo krepí s kisikom. Koje imenuje postno zdravljenje »operacijo brez noža«. Telo se očisti vseh strupov, ki so se v njem nabrali.

Kakor vidite, prof. Kojc, ker hoče temeljito napraviti, ne zdravi samó duševno, marveč tudi telesno, seveda ne s praški in glažki. Glavno njegovo sredstvo pa je sugestija. Ni zamenjavati sugestije s hipnozo! Tudi s hipnozo je nekaj časa zdravil, a uspehi hipnoze so samó začasni, — dočim so uspehi sugestije trajni, tako trajni, da se zboleli več ne moreš... Kaj pa je sugestija? Nič drugega kakor pouk, prepričanje. Nekaj čisto naravnega, nikako čaranje. Biti moraš prepričan o nekih resnicah, — pa si zdravi!...

In tako sem hodil k njemu v šolo 12 dni. Ko bi se je ta dobri mož trudil z menoj. Čelo uro mi je govorilo, zatrdjeval, dokazoval, se sam smejal svojim izjavam, jaz pa za njim. Bila je prava zabava. Večkrat me je vprašal: Ste razumeli? Vse česar ne razumete, morate vprašati. Jaz vas ne bom ozdravil, sami se morate ozdraviti, vsak človek mora biti sam svoj zdravnik.

Njegova izjavanja so tako globoka, da jih je težko razumeti ali težko verjeti — in vendar tako preprosta da jih lahko razume vsak. Misli, po katerih zdravi, niso povsem nove; moč sugestije je znana že davno. A on je te misli izpopolnil, posloboil ter praktično uporabil. »Ker niste doktor medicine — ga vprašam — ali vas zdravniki nič ne preganjajo?« Ne morejo, pravi, ker jim tako dokazem pravilnost svoje metode, kakor lahko dokazem, da kamen, ki ga izpustim iz roke, pade na tla. — Pravi, da ozdravi vsakega, če je le še

toliko pri moči, da more uporabljati njegova navodila.

Vprašal sem ga: Zakaj pa ne zdravite doma Slovence? Odgovoril mi je: »Če bi bil prišel s tem doma, bi me imeli za sanjača ali sleparja. Saj veste, kako je!« »O, kako imate pravi mu odgovorim; seveda vem, kako je... Nemo propheeta in patla.

Zagotovil pa mi je, da se bo povsod, kjer bodo hoteli vedeti, priznal za Slovence in Jugoslovane. In oba sva sklenila, da bova skrbela, da uspehi njegovih odkritij pridejo v prid zlasti naši — četudi nevaležni — domovini.

Več o tem možu drugič!

Dr. Maks Vraber stolni prošt lavantinski

Maribor, 29. januarja.

Vesela vest je prišla v našo škofijo iz vaticanskega mesta: sv. oče Pij XI. je imenoval stolnega dekana dr. Maksimilijana Vraberja za prosta lavantinskega stolnega kapitlja. S tem je izpolnjeno od imenovanja dr. Ivana Tomažiča za knezsko škofa lavantinske škofije sem izpraznjeno drugo najvišje mesto v hierarhiji lavantinske vladikovine. Pričakovanje vseh, ki jim je bil dr. Maks Vraber, ta zlata svečeniška duša, k srcu prirastel, se je izpolnilo po volji in odločitvi vrhovnega krmarja sv. Cerkve.

Stolni dekan dr. Maks Vraber prevzema proštovski mesto naše škofije z vsem bleščicam slo-

vesom odličnega cerkvenega govornika, slovečega strokovnjaka v zadevah cerkvenega prava, pa tudi izven cerkve uspešno delujočega visokega cerkvenega dostojanstvenika. Saj sloni po smrti nepozabnega msgr. dr. A. Jerovška vodstvo tukajšnjega Katoliškega tiskovnega društva in Spodnještajerske ljudske posojilnice na njegovih ramenih. Na visoko cerkveno hierarhično mesto prihaja z bogato dediščino izkušenj, ki si jih je pridobil v teku svoje duhovniške službe, tako kot kaplan v Makolah in po doseženem doktoratu v Rimu, v Vidmu Zalcu, Novi Cerkvi in Celju, kot ravnatelj liceja šolskih sester v Trstu, kot špirtual mariborskega bogoslovnega učilišča, kot profesor »cerkvenega prava na mariborskem bogoslovju, dokler ni postal 1. decembra 1918 stolni kanonik lavantinski, februarja 1931 pa stolni dekan.

Da bi to bogato dediščino kot stolni prošt po božji milosti in lastni gorečnosti čimbolj mogel uporabljati na visokem in odgovornem mestu v blagor lavantinskih školjanov, je topla želja nas vseh, ki mu izrekamo ob visokem odlikovanju in imenovanju najpriskrnejše čestitke.

Dobrota je sirota

Pred 8 dnevi se je pojavil v naši Lancavavski pri Ptuj mlajši človek, ki je beračil od hiše do hiše in prosil dela. Oglasil se je tudi pri posestniku Jožetu Krajncu. Ker se mu je neznanec smilil, ga je Kranjc vzel na delo in mu nudil streho in hrano, s čimer je bil fant tudi zadovoljen. Ostal je pri hiši in se pokazal za prav pridnega delavca.

Šesti dan je odšel gospodar v vinograd, gospodinja pa se je mudila pri sosedu, tako da je ostal neznanec sam v hiši. To priliko je tujec izkoristil, vlomil v zaklenjeno omaro in pobral 3600 Din gotovine, ter jo naglo odkuril.

Ko se je gospodinja vrnila, je našla omaro razbito in prazno, neznanca pa nikjer.

Bolgarski pevci v Belgradu

Bolgarsko pevsko društvo »Gusla« iz Sofije je prišlo v Belgrad 27. t. m.

Hokej moštvo SK Ilirije, ki igra danes proti Rumunom, jutri pa proti W.S.K. (Dunaj) in ki je tako častno reprezentiralo naš mladi hokej v mednarodnem turnirju na Bledu.

Ali imate
lepe, bele
zobe?

Oni so najlepši
naravni nakit.

Nai Chlorodonti skrbi za lepoto in zdravje Vaših zob. Če se zjutraj in zvečer uporabljaja

**zobna pasta
Chlorodont**

postanejo zobje sijajno beli in zobni emaji se ne pokvari.

Mala tuba Din. 8.-
Velika tuba Din. 13.-

Občinske volitve pri Sv. Križu pri Litiji

Upravno sodišče v Celju je pod številko A530/33-8 izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Sv. Križ pri Litiji, srez litijski, se je v volilnem imeniku vpisani Potisek Anton, posestnik v Moravčah, s tovarišem, dne 23. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbo se ugotovi in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo po § 50., odstavek 5. zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Na pritožbo zgoraj imenovanih je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volilnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah v občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

Volilni odbor je odstranil ob začetku glasovanja iz volilnega lokala predstavnika Martinčičeve liste, Erzina Leopolda. Ta ukrep je utemeljil volilni odbor s tem, da Erzina ni hotel zavzeti svojega odkazanega mu mesta, ki je bil 5-6 korakov oddaljen od mize, kjer so se pisali glasovalni seznam, in je proti temu protestiral. Ta razlog pa za odstranitev ni dovolj tehten, kajti po § 34. zakona o občinah imajo predstavniki kandidatnih list nepravico pristopovati poslovanju volilnega odbora ves čas volitev, temveč tudi pravico podajati pripombe, kamor je šteti tudi proteste.

Volilni odbor je pozneje odstranil iz volilnega lokala tudi predstavnika namestnika Martinčičeve liste. Kot razlog za odstranitev je volilni odbor navedel v zapisniku sledeče: »Ker je drugi namestnik po opozorilu članov motil potek in volilce, se je i tega odstranilo, odstranilo pa tudi radi tega, ker so mu na volišče skrivoma prinašali vino«. Pod prisego kot priče zaslišani člani volilnega odbora so tozadevno izpovedali v glavnem sledeče: Priči Perko in Božič domnevata, da so namestniku skrivaj donasali vino, ker je pozneje ob odstranitvi nosil s seboj eno steklenico. Resnik Anton pa je povedal, da je on sam prinesel imenovanemu namestniku kakega pol litra mošta za popoldansko južino. V ostalem vsi trije soglasno izpovedo, da je bil predstavnikov namestnik Martinčič radi svoje naglušnosti ves čas zelo nemiren in nadležne, zlasti s tem, da je po odglasovanju izpraševal še odhajajoče volilce, za katero listo so glasovali. Iz navedenega izvira, da ni povsem ugotovljeno, v koliko si je Martinčič res pustil donasati vino na volišče. Člani volilnega odbora so o tem le domnevali. Sicer pa celo v slučaju, da bi šlo za kaznivo dejanje po §§ 46. in 52. zakona o občinah, to dejanje ne bi uplivalo na volilce, ker volilni odbor sam ugotavlja, da se je to godilo skrivaj. Sele, če bi bil predsednik volilnega odbora prepovedal prizadetim, da ne smejo donasati vino niti za lastno uporabo, pa bi se ne hoteli pokoriti, bi utegnil biti tak odpor eden izmed soodločujočih razlogov za odstranitev predstavnika iz volilnega odbora.

Na podlagi navedenega je upravno sodišče smatralo, da tudi preostali razlog, to je povzročanje nemira v obilnem lokalu, ne zadostuje za odstranitev predstavnika namestnika iz volilnega lokala, kajti taka odstranitev obeh predstavnikov bi utegnila biti upravičena le, če bi se je volilni odbor poslužil kot zadnjega sredstva v slučaju, kadar bi drugače ne mogel vzdržati reda v volilnem lokalu. V predmetnem slučaju pa je iz pričevanj članov volilnega odbora razvidno, da je predstavnikov namestnik Martinčič le vsled svoje naglušnosti spraševal volilce, za katero listo so volili, kar bi bil predsednik volilnega odbora lahko preprečil s tem, da bi bil odredil prostor Martinčiču tako blizu glasovalcev, da bi jih bil le ta lahko slišal neposredno in brez povpraševanja.

Ker je torej volilni odbor neopravičeno odstranil predstavnika in namestnika Martinčičeve liste iz volilnega lokala tako, da je bila tej listi odvzeta vsaka po zakonu zajamčena možnost kontrole poslovanja volilnega odbora, je smatralo upravno sodišče to za tako nepravilnost, ki je utegnila bistveno vplivati na izid volitev.

Radi navedenih razlogov je bilo pritožbi ugoditi in odločiti, kakor je zgoraj navedeno.

Celje, dne 13. januarja 1934.

4 dni prezebal pod smreko

Šoštanj, 29. jan.

Skoraj neverjetno, pa vendar resnično. Minilo soboto je šla posestnica Pavla Skornšek v Belih vodah v gozd ogledovat drva; med potjo je zaslišala glasno klicanje na pomoč. Ko je stopila proti kraju, od koder so prihajali glasovi, je opazila pod košato smreko ležečega starčka, vsega ozblega in premražena. Poklicala je sosede, ki so moža spravili na tonlo.

Starček je pripovedoval, da je 78 letni Jure Franc iz Nove Cerkve pri Celju. V sredo je potoval iz Črne skozi Št. Vid. Njegove stare in slabotne noge pa niso zmogle napore poti. Onemogel je in se zgrudil pod smreko. Štiri dni je klical zaman, šele v soboto je prišel človek. Jurec so v nedeljo odpeljali v bolnišnico, ker je nevarno ozblel.

Zimski raj na Smrekovcu

K smučarskemu tečaju Saleške podružnice SPD 3.—11. februarja

Naše zimske sportnike opozarjamo na še malo poznani Smrekovec. Je to zelo zanimiva vulkanska gora (1570 m), ki prav gospodovalno obvlada Saleško dolinico pod seboj. Na tej gori so si podjetni šoštanjčani pravkar zgradili v višini 1380 m okusno in moderno opremljen planinski dom. Udobna ležišča — mesta je za 30—35 ljudi — vodovod v koči, angleška stranišča, tople peči v sobah, dobra hrana in izredno nizke cene (pen-

zije Din 32), vse to spravi udeležence prvega smučarskega tečaja, ki se je letos zgoraj vršil, v najboljšo voljo, ko govorijo z njim o Smrekovcu. Polni hvale in občudovanja so tudi radi smučarskih prilik, ki so tam. Kdor se ne ustraši nenadne hoje iz šoštanja, ta naj sklone, da se bo še to zimo seznanil tudi s tem za smučarja idealnim terenom. Prijave naj se pošljejo do 1. februarja na naslov Saleške podružnice SPD, Šoštanj.

Kaj pravite?

Vsak količkaj Slovence ve, da je v Ljubljani dramsko gledališče. In to gledališče je nekakšna skupna last vseh Slovencev. Ne vzdržuje namreč te ustanove le Ljubljana — recimo: glavno mesto Ljubljana — da se Ljubljancem ne zamerimo, ampak k temu prispeva tudi dežela. Tako je!

Zatorej naj je dramsko gledališče nekakšno ognjišče vse slovenske dramske umetnosti. Raznih dramskih umetnosti — veseli vinogradi in »Turške kumare« in podobno šoro odklanjamo! — vendarle večina ne more hoditi gledat v Ljubljano.

Bila pa je doslej lepa in kolegijalna navada, da je uprava dramskega gledališča proti odškodnini diletanstkim odrom — saj ti so prevažni — izposojevala razne igre. Sliši pa se, da je to odlej naprej ukinjeno in najstrožje! Tako se podeželjskim mestom in trgom in sploh podeželju, kjer tudi bivajo vsi vrsti izobraženci in umetniško čutili ljudje — zapira pot do kakšne boljše uprizoritve.

Baje se tudi obrabljen oderska obleka nikamor več ne bo izposojevala.

Vljudo vpraša podeželjsko gledališko upravo, ali je to res?

Je skoraj neverjetno.

Če pa je res, kaj naj mi podeželjani rečemo na to?

Koledar

Torek, 30. januarja: Martina, devica in mučenica; Hiacinta, devica. — Ščip ob 17.31. Herchel napoveduje jasno in mrzlo vreme.

Osebnosti

— Diplomirana je bila na zagrebškem vseučilišču za magistro farmacije gđ. Vera Čibej iz Ljubljane. Čestitamo!

— Poroka. V Silvici pri Celju sta se poročila g. Lojze Selič, posestnik v Voglajni, in gđ. Tinčka Vodebna, posestnikova hčerka. Zenin je ves čas agilen član Gasilskega društva, nevesta pa marljivo sodeluje pri vseh igrah in prireditvah tukajšnjih goseljev ter odlična cerkevna pevka. Novoporočencema obilo sreče!

— Sprememba rodbinskega imena. Kraljevska banska uprava dravske banovine je dovolila Čaks Josipu, pristojnemu v občini Šmarje pri Jelšah, spremembo rodbinskega imena v Wagner in Brinove Josipini, pristojni v občini Gomilsko, okraj Celje, v Tominšek.

Ostale vesti

— Zahvala. O priliki moje 70 letnice rojstva se me je spomnilo s prijaznimi voščili toliko prijateljev in znancev, zlasti pa bivših mojih učencev, ki so razkropili v raznih življenjskih položajih širom naše domovine, da mi ni možno izreči vsem tem gratulantom pismene zahvale, zlasti pa za to, ker mnogo teh voščilcev ni dostavilo svoje adrese. Naj prejmejo torej vsi ti moji dragi prijatelji in znanci tem potom mojo najiskrenejšo zahvalo za njihovo ljubeznivost in za priznanje mojih skromnih uspehov na vzgojenem in poučnem polju. Šele sedaj se v polni meri zavedam, kako srečna misel se je porodila v meni v otroških letih, ko sem sklenil, da postanem nekoč učitelj. — V Središču ob Dravi, meseca januarja 1934. — Anton Kosi.

— Podporno društvo za gluhomemo mladino v Ljubljani je prejelo te dni uradno obvestilo, da je dne 2. t. m. umrla Frančiška Ziegler, upokojena tobačna delavka volila v svoji oporoki

Jugoslovanska knjigarna

Slovar tujk, spisal dr. Fr. Bradač, 174 strani, obsega približno 5000 besed. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani l. 1929. — V današnjem času, ko nam zvene na ušesa zaradi ogromnih tehničnih pridobitev na vseh poljih znanosti, nam je dober slovar tujk neobhodno potreben. V slovarju najdemo vse, kar je lajku nepoznanega, tujega, z dodatkom, iz katerega jezika beseda izvira. Knjiga pa ima tudi namen one tujke, ki jih lahko pogrešamo, nadomestiti z dobrimi domačimi izrazi. Posebno dnevno časopisje in deloma tudi knjige uporabljajo vedno pogostje izraze, ki jih večkrat niti izobraženec, če ni študiral ravno latinske šole, pri najboljši volji ne razume vseh. Glede na vse to potrebuje danes »Slovar tujk« že vsak človek, ki prebira dnevno časopisje in knjige. Izrazi so navedeni tako, kakor se v slovenščini izgovarjajo ali pišejo, kar porabnost slovarja še poveča. Oblika je priročna, zepna in stane vezan 50 Din, nevezan 40 Din. prepričani smo, da bo segel po slovarju vsak izobraženec in preprost človek.

za gluhomemo mladino 500 Din. Kaj neki bo ob tej plemeniti gesti poredila vest nekaterim visokim gospodom, ki niti zastoj ne marajo sprejeti naše propagandne brošure o »Usodi gluhomemo mladine«, ampak nam jo nevolni vračajo z golo pripombo: Nazaj! Naj tudi njim Bog plača po svoje!

— Občinske volitve v Senčurju pri Kranju. V poročilu o občinskih volitvah v Senčurju pri Kranju, ki je bilo objavljeno v nedeljski številki »Slovenec«, se mora stavek »tega določila...« pravilno glasil: Tega določila pa ni razumeti tako, da sme predstavnik liste prisostvovati glasovanju samo kot pasiven gledalec nego ima kot pooblaščenec volivcev tiste liste, katero zastopa, pravico, da nadzoruje volitveno postopanje.

— Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi, pomanjkanju spanja, srčnih težav, tiščanju v prsih pospeši naravna »Franz-Josef«-grenčica izdatno krojenje krvi v spodnjem delu telesa in pomirljivo učinkuje na valovanje Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se izborna obnosa »Franz-Josef«-voda kot čistilo sredstvo pri pojavih, ki izhajajo iz samootrova kanala debelega črevesa.

— Zaključek kmetijskega tečaja v Trzinu. Zimski kmetijski tečaj, ki se je vršil od 14. do 28. januarja v Trzinu, je bil zaključen v petek popoldne. Bilanca tega tečaja je nadvse razveseljava. Kot predavatelji so sodelovali na njem priznani kmetijski strokovnjaki iz Ljubljane, ki so v svojih predavanjih na poljudno praktičen in lahko sprejemljiv način obdelovali snov iz vseh panog kmetijskega gospodarstva. Tečaj, ki je bil v dvorani Društvenega doma, je pritegnil veliko število udeležencev iz Trzina in iz vse bližine in tudi daljne okolice. V začetku je bilo okrog 70 udeležencev, že po prvih predavanjih pa se je njihovo število podvojilo in v drugi polovici tečaja so jih našli stalno od 140 do 150. Pozornost in zanimanje, s katerim so udeleženci sledili izjavljanju predavateljev, je bil pač lep dokaz, da se danes vsake posameznik zaveda, da se mora oprijeti vsake možnosti izboljšanja kmetijskega gospodarstva, ki lahko vsaj nekoliko olajša težak položaj kmetov in današnjih slabih časov.

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 19 objavljajo, da je prepovedalo ministru za notranje posle uvažati v našo državo in razširati v njej knjigo Svetozara Pribičevića »Pismo Srbima«.

— V teh dneh se proslavlja po naših šolah spomin na velikega Strossmayerja in prav je tako. Naj se pri tej priliki spomnimo tudi velikega našega Slovence, ki si je pridobil zgodovinske zasluge za naše šolstvo kot narodni vzgojitelj. Njegovo pedagoško delo in osebnost opisuje 1932 izšla knjizica: »Slovenec — naš duhovni vrtnar« (spisal E. Bojč), ki se dobi še v Novi založbi za malo ceno 12 Din (in tudi v drugih knjigarnah). Knjizica je pisana poljudno. Noben slovenski učitelj bi je ne smel pogrešati v svoji knjižnici!

— Pri boleznih »ra« in poapnenju žil nagnjenosti h krvavitvam in napadom kapri zasigura »Franz-Josef«-grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

— Velika racija na kolese v Novem Sadu. Novosadska policija je v petek popoldne uprizorila po vsem mestu široko zasnovano racijo na kolese. Pri raciji je bilo zaplenjenih nad 100 koles, katerih imetniki niso mogli predložiti dokaza, da je kolo res njihovo ali pri katerih številka ni bila v redu. Racije se je udeležilo 60 policistov in 50 agentov v civilu. Ti so kar blekrali posamezne dele mesta in ustavili vsakega kolesarja, ki se je peljal mimo. Pri tem se je zvedelo: da je kakšen kolesar kar prepustil kolo policiji in se poskušal rešiti z begom, tako da so ga morali policisti loviti s kolesom.

— Okradena slovenska natakarka v Zagrebu. Natakarka Marija Kočvar iz Šoštanja je te dni na zagrebškem peronu neman tat izmaknil ročno torbico, v kateri je bilo 254 Din. Kočvarjeva se je hotela peljati v Karlovce, kjer je dobila službo. Ko je vratar spustil potnike na peron, je pri vratih nastala taka gneča, da ji je žepar povsem neopazno izmaknil torbico.

— Za poneverjeni denar so ga olajšali 26 letni Andrija Sombor je bil hišni sluga pri nekem zagrebškem posestniku. Te dni ga je gospodar poslal s 6400 Din na davčno upravo, da plača davke. Andrija je bil 6 let v davčno upravo. Mesto da bi šel na davkarstvo, je zavil v neko konfekcijsko trgovino, kjer se je oblekel od nog do glave po najnovejši modi. Ko se je tako v nekaj minutah prelevil v elegantnega gospoda, je mahnil v bližnji vinotoki, kjer se je najprej okrepčal in z žganjem potolažil zadnji upor vesti. Tu je brž dobil družbo, med katero tudi ni manjkalo ženske. Vse skupaj

Naznanila

Ljubljana

1 Pevski koncert v Mostah priredi na Svečnico, 2. februarja, ob 8 zvečer v Ljudskem domu odbor Rdečega križa. Sodelujejo vsa tri mošanska pevka društva: Zvezda, Moste in P. H. Sattner. Na sporedu so stare pa tudi najnovejše skladbe naših skladateljev. Imena »pevovodij« prof. Avsenak, sodnik Germ in strok. učitelj Rupnik jamčijo za kvalitativno višino zborov, ki se vestno pripravljajo za koncert. Ker bo na koncert gotovo velik naval, priporočamo, da si preskrbite vstopnice v predprodaji v trafikah g. Resnika na Zaloški cesti.

1 Kino Kodljevo. Danes ob 8: »Če bi milijon dobil«.

1 Kosovo polje je naslov predavanju, ki ga priredi Leonova družba v sredo ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union. Predaval bo g. Franc Erjavec. Ker tvori ta pokrajina tako važno poglavje v južnoslovanski zgodovini, zato smo prepričani, da bo vsak poslušalec odnesel iz predavanja najboljše vtise. Predavanje je opremljeno s skioptičnimi slikami. Predprodaja vstopnic: Ljudska knjižnica, Miklošičeva c. 7.

1 Res lušno je tam na deželci... Ta naslov ima burka, ki jo bo v režiji gosp. J. Novaka vprizorilo rokodelsko društvo na Svečnico 2. februarja ob pol osmih zvečer v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Burka je polna verelih zapletljiv in bo občinstvo gotovo zadovoljila.

1 Dobrodelno društvo »Varstvo« ima prvi redni letni občni zbor v sredo, dne 31. t. m., ob 15 v društveni pisarni, Tyrševa c. 17.

1 Kulturni odsek KA za frančiškansko župnijo ima drevi ob 8 v samostanski dvorani običajno skioptično predavanje, ki je združeno z izrednim občnim zborom. Predava p. dr. Roman Tominec.

1 Orkestralno društvo Glasbene Matice priredi v torek, 30. t. m., poučno ekskurzijo v delavnico banovinske šole za izdelovanje glasbil v poslopju Tehniške srednje šole. Zbirališče v avli TSS ob 16. uri. Te zanimive ekskurzije, ki bo seznanila naše goslače z razveseljivim napredkom domače rokodelske stroke, se morejo udeležiti tudi nečlani Orkestralnega društva, ki jih s tem uljudno vabimo k udeležbi.

1 Predvajanje belokranjskih filmov, ki so jih izdelali ob priliki spomladanskega lanskega fotomaterskega izleta v Belo Krajino znani naši kinomateriji g. prof. Jakac, dr. Moro in prof. Noč, priredi društvo »Bela Krajina« skupno z vodjo izleta gosp. Benom Gregorčičem v sredo dne 31. t. m. ob 20.30 v dvorani Delavske zbornice. Vstop — zaradi rezerviranja sedežev — le proti izkaznici, ki se dobe brezplačno v drogeriji Gregorčič. Prešernova ulica. Fotomateriji, ki so se izleta udeležili, člani društva »Bela Krajina« in vsi prijatelji naših kinomaterskih filmov, naj se predvajanja zanešljivo udeležijo.

1 Upokojeno učitelstvo ima svoj sestanek na »debeli četrtki«, 8. februarja in ne, 1., ob 15 popoldne pri Novem svetu. Vabljeni vsi.

1 Francoski inštitut v Ljubljani. Opozarjamo na zanimivo skioptično predavanje o francoskem romantizmu, ki bo v sredo dne 31. t. m. ob 21 v društvenih prostorih v Narodnem domu. Predaval bo gosp. profesor Raymond Warnier iz Zagreba.

1 Samaritanski odredom sporočamo, da v torek in sredo 30. in 31. t. m. ne bo samaritanskih tečajev.

1 Komorni koncert dravnega konservatorija v Ljubljani. V ponedeljek dne 5. febr. ob 20 bo v Filharmonični dvorani komorni koncert drž. konservatorija v Ljubljani — oddelek prof. Jana Šlaisa. Na sporedu so tri skladbe komornega značaja, in sicer Corellijeva sonata za violino in klavir, dalje Brahmsov trio za rog in Arenskega klavirski trio. Vstopnice bodo od srede dalje v predprodaji po minimalnih cenah v knjigarni Glasbene Matice.

1 Žensko muzičko združenje, najboljši ženski zbor naše kraljevine, koncertira v Ljubljani v petek dne 9. februarja ob 20 zvečer v Filharmonični dvorani. Podrobnosti slede.

1 XII. redni letni občni zbor Angleškega društva v Ljubljani bo jutri, v sredo, 31. t. m. ob pol 21 v damski sobi kavarne Emone z običajnim dnevnim redom.

1 Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli na Tyrševi cesti 6 in mr. Bakarič na Sv. Jakoba trgu št. 0.

Maribor

m Drugi zgodovinski večer bo v sredo, dne 31. januarja ob 20 v čitalnici študijske knjižnice. Poroča dr. Silva Trdina o sodobni slovenski liriki. Udeleženci naj po možnosti prinese s seboj knjigo: Ložar-Vodnik: Slovenska sodobna lirika.

Celje

c Vokalno-instrumentalni koncert »Celjskega Zvona«, ki bo v nedeljo 18. februarja, obeta biti za Celje umetniški dogodek posebne vrste. Poleg drugega je na programu tudi Sattner eva Jelčeva prisega. Vaje za ta koncert so v polnem teku, na kar že danes opozarjamo občinstvo.

c Jugoslovanska strokovna zveza v Celju vprizori v nedeljo, dne 4. februarja ob pol 4 v veliki dvorani Ljudske posojilnice veseligr v treh dejanjih »Poslednji mož«. Vstopnice so v predprodaji v Sloveski tiskovni zadrugi poleg Marjine cerkve.

c Volitve delegatov in namestnikov za skupščino Nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic v Ljubljani bodo v nedeljo, dne 4. februarja ob 8 do 10 dopoldne v šolski sobi postaje Celje.

c Uradni dan Zbornice TOI v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 6. februarja 1934 ob 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Celju, Razlagova ulica št. 8 pritličje levo.

c Občni zbor SK Jugoslavije bo drevi ob 8 v Domu. Člani in prijatelji vabljeni.

★

Trbovlje. V Društvenem domu bodo na Svečnico popoldne igrali veseligr »Prisegame«, v nedeljo pa Vombargerjevo dramo »Vrnitev«.

Poizvedovanja

Najdena je bila damska urna. Dobi se v trafikah na Krekovem trgu.

— Nosečim tenam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef«-grenčica do urejene delovanja želodca in črev.

je Andrija povabil na avto in peljali so se v Brežice, kjer so popivali vsi noč. Zjutraj pa se je Andrija prebudil in na svoje veliko presenečenje opazil, da so ga veseli znanci olajšali prav za ves denar. Polotilo se ga je bridko kesanje in ves strusen se je javil svojemu gospodarju. Ta ga je seveda izročil policiji.

Sport

Letošnje smuško drž. prvenstvo od 2. do 4. februarja v Ratečah-Planici

Letošnje smuško državno prvenstvo obeta biti posebno zanimivo z ozirom na rezultate zadnjih prvenstvenih tekem. Smuška vrsta tekmovalcev se je razširila in so se tekmovalci tako izpopolnili, da je rezultat povsem negotov. Močota so največja presenečenja, pa ravno ta izravnanost kvalifikacij daje upanje, da bomo dosegli prvostanske rezultate in se znatno približali mednarodni kvalifikaciji. Imena Janša, Smolej, Dečman, Baebler, Zemva, Godec, Knap, morda še Zingerlin, morda Jakopič ali Delničani, vsi so danes v negotovosti, kako se bodo medsebojno plasirali, vsako lahko preseneti. Enako je v skokih. Naši skakači so se prav izredno razvili in ni izključeno, da bomo dosegli tudi v skokih odlične rezultate.

Inozemska udeležba

bo letos malo šibkejša, v kolikor ne bodo odpadla tekmovalce izravnanosti Nemci, ki so v odlični formi. Poleg Nemcev so že prijavljeni Bolgari, »najmlajši smuški narod«, ako jih smemo tako imenovati, radi pozne uvedbe smučanja. Toda oni imajo sijajne smuške prilike tik ob Sofiji in to dejstvo lahko marsikako časovno zamudo izravna. Pričakujemo še definitivne prijave Čehov, Poljakov in Avstrijcev. Čehi bodo sicer sami tekli za prvenstvo, ali vseeno je verjetno, da bodo branili naslov jugoslovanskega državnega prvenstva, ki so ga že dvakrat osvojili.

Otvoritev naše največje skakalnice

bo v nedeljo popoldne. Ta impozantna sportna naprava je ena največjih smuških skakalnic v jugovzhodni Evropi ter bodo skoki na tej skakalnici nekaj, kar se v naši državi še ni videlo. Treba je samo pospeševati, da smo dosegli v skokih na Bledu 64 m z Jahrom, naši pa tudi že 55 m in da gremo v daljavih naprej. Skakalnica je sposobna za skoke nad 80 m, vendar pri sedanjem zaletu, ki ni do konca dograjen, je pričakovali skoke največ 75 m. 75 m pa je že skok, ki je bil pred dvema letoma še nedosegljiv v Evropi, a kaj šele pri nas!

H tem prireditvam, za katere vlada največje zanimanje, bo odšel iz Ljubljane

poseben vlak,

ki bo vozil za četrtinsko ceno. Za 27 Din se bomo peljali v Planico in nazaj Vlak bo vozil samo dve uri, od 6 do 8, in enako zvečer nazaj. Treba se bo le pravočasno prijaviti pri Putniku in v sportnih trgovinah. Enako pripravljamo poseben vlak Zagreb. Prilika, videti tako odlična sportna tekmovalca, se nudi pač samo enkrat v letu in tako priliko je treba izkoristiti.

Romunija: Komb. Ilirija-WSK (Dunaj)

Danes ob 15 na drsalšču Ilirije ob Celovški cesti

V svrhu propagande pripravlja danes SK Ilirija našemu sportnemu občinstvu zanimivo hokej tekmo, v kateri nastopi romunska reprezentanca proti kombinirani Iliriji. Današnja tekma bo za Romune zadnji trening pred nastopom v Milanu, kjer se vrši svetovno prvenstvo od 3. do 11. februarja.

Moštvo Ilirije bo nastopilo proti Romunom ojačeno z igralci WSK z Dunaja (postava kombiniranega moštva Ilirija-Wintersportklub: inž. Zadržil, Uegler, Katič, Reihl, Ganiš, Nebammer, Luce, Pavletič, Gregorčič in to v obrambi, dočim bo napadalni trio igral izmenoma z Dunajčani in Ilirijani. Z ozirom na lepe uspehe, ki jih je doseglo moštvo Ilirije na blejskem turnirju, se pričakuje, da bo današnje kombinirano moštvo kos tudi državnim reprezentanci Romunije, tako da bo tekma za Ljubljano prvostanski sportni dogodek. Današnja tekma nam bo pokazala, kaj je prav za prav hokej igra, ki se bo precej približala višini kanadskega hokeja.

Jutri pa nastopi Ilirija proti WSK z Dunaja. Ker je to prva tekma, katero odigra moštvo Ilirije v Ljubljani, vlada zanjo veliko zanimanje.

Začetek obeh tekem ob 15, vstopnina običajna. Garderoba za občinstvo in drsalce bo na razpolago šele po končani tekmi.

★

Ljubljanska zimskosportna podzveza ima drevi ob 20 v restavracijski sobi »Emone« sejo upravnega odbora. Vsi in točno!

Službena objava LHP. Jutri ob 18.30 v damskem salonu kavarne »Emone« redna seja upravnega odbora. Vsi in točno!

SK Ilirija (Hazenja). Nocoj ob 18 gimnastika v telovadnici na Ledini. Obvezno za vse. Boža, Hafner, Marta sigurno! — Jutri ob 17.45 v klubski sobi »Evrope« seja sekcijskega odbora.

SK Ilirija (loška atletika). Drevi ob 18.30 v telovadnici na Grabnu gimnastika. Polnoštevilno in točno!

Mariborski smučarski klub obvešča člane in prijatelje smučarje, da priredi 11. februarja pri koči na Pesku, Pohorje, smučarski lov na lisico s prvostavnim programom. Določena so dežla. Na predvečer (pustno soboto) ima smučarsko maske-rado. Za ta dan si hoče klub rezervirati kočjo, oz. potrebna prenočišča ter naj vsi, ki se nameravajo podati k tej proslavi, prijavijo svojo udeležbo v trgovini Sport-Stojec na Trgu svobode do 30. januarja, da se uredi glede prenočišča. Vabimo vse k tej pravi smučarski zabavi. — Za Mariborski smučarski klub: Parma Bruno, predsednik.

Tabletenis turnir za prvenstvo mesta Celja v singlu je izpadel prav dobro. Udeležili so se ga igralci SK Jugoslavije in 4 igralci Sokola v Celju ter 2 igralca ISSK Maribor. Prvo mesto ter naslov prvaka Celja za leto 1934 je dosegel Josko Čoh z vsemi petimi dosegljivimi točkami. Drugo Viktor Furlan s 4 doseženimi točkami, tretje Celestin z eno točko. Vsi trije člani SK Jugoslavije. Četrto mesto je zasedel Latinovič (Sokol) 0 točk. Izven konkurence je dosegel Vodeb 3 in Senekovič (oba Maribor) 2 točki. Razdeljene so bile 4 nagrade v smislu razpisa.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

Dne 28. januarja ob 7 zjutraj:

Gorelek (26. januarja): —12, jasno, močno solnčno, mirno, snega na podlagi 190 cm 20 cm pršča, smuka idealna, močne vse visoke ture, izgledi najboljši. — Krvavec: —5, jasno, mirno, 5 cm pršča na stari podlagi, smuka ugodna, izgledi dobri.

Dne 29. januarja ob 7 zjutraj:

Bistrica-Boh. exero: —1, 10 cm pršča na podlagi 1 m, smuka idealna. — Bled jezera: —2, pooblačeno, sneg južen, 60 cm, led uporabljen, debelina 25 cm. — Kranjska gora, Rateče-Planica: —5, mirno, zimce, na 110 cm sreža 15 cm pršča, Vršč in Tamar 350 cm pršča.

Najbogatejša krasotica na svetu mora živeti v trdnjavi V bogastvu ni sreče

Kje naj iščemo najbogatejšo deklico na svetu, ako ne v Ameriki, deželi največjega bogastva? Vi boste rekli, da je deklica gotovo hčerka kakega Rockefellerjevega sorodnika, ali vsaj Fordova sorodnica, če ne Morganova. In vendar ni res. Gospodinja se ne piše ne Ford ne Morgan ne Rockefeller, temveč Duke in njeno drugo ime je Dorris. Pomislite, ko so odprli testament njenega očeta in pozneje še oporoko njene matere, so notarji ugotovili, da je postala Dorris Duke najbogatejša deklica v Ameriki, ako ne na svetu. Starši so ji pustili premoženje, vredno okoli 80 milijonov dolarjev! To je denar, s katerim bi rešil finančne krize marsikatero državo Evrope. Toda tisti, ki ste še mladi, vedite že to: gospodinja Dorris Duke ni samo bogata, temveč daleč naokoli slovi tudi njena lepota. Človek bi mislil, da gleda ameriški film, ki mu prikazuje vse čare in opojnosti mladosti.

Veakdo bi mislil, da je Dorris Duke, če je že lepa in bogata, v resnici tudi srečna. In vendar ni temu tako. Dorris Duke bi bila srečnejša, ko bi, bila revnejša! Nesrečna je postala v trenutku, ko so odprli oporoko njenega očeta in ko so nesrečno deklico ameriški listi razglasili za najbogatejšo deklico na svetu. V tistem trenutku se je začel njen križev pot. V najkrajšem času je prebrala mnogo pisem, ki so vsebovala vse prej, kakor čestitke. Tolovajske tolpe, ki ropajo bogate Američane in če treba jih tudi ugrabijo, da dobiyo zanje visoko odkupnino, so bogatemu dekletu pisale, naj v najkrajšem času pošlje toliko in toliko denarja, sicer so ji dnevi življenja šteti. Že v prvem mesecu je Dorris Duke prejela 132 takšnih pisem. V mnogih izmed teh stoji n. pr. tale grožnja: Če bogata Američanka ne ustreže želji tolovajske tolpe in ne pošlje tej velikega zneska denarja, tedaj ji bodo njeni člani odsekali desnico, izdriči oči, odrezali nos in ušesa itd.

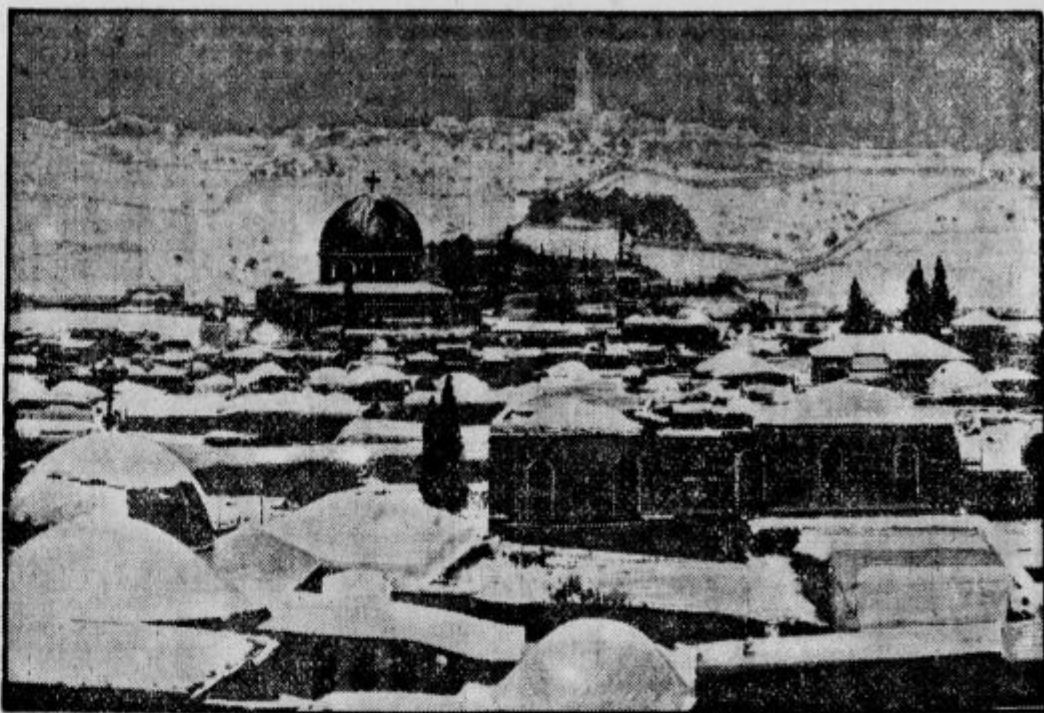
Dorris Duke torej ni srečna. Lepše je življenje preprostega kmetijskega dekleta. Policija mora

milijonarko neprestano stražiti. Ta živi pravzaprav kakor puščavnica. Okoli svoje vile si je dala postaviti 3 metre visok zid iz betona in za njim neprestano preži policija s strojnimi tolovaji. Tudi vrtnar, dva služabnika in štirje šoferji so vsi v policijski službi. Miss Dorris Duke bi pravzaprav rada zapustila Ameriko, a se za ta korak ne more odločiti, rajši samotari v vili. Dala si je napraviti tudi kino, s katerim si krajša čas v svoji trdnjavi. Ima posebno tajnico, ki natančno preštudira vsako pismo, naslovljeno nanjo. Seveda niso vsa pisma tako strašna. Bogati Američanki ne pišejo samo tolovaji, temveč tudi prijatelji, iskreni prijatelji, če ne morda nje same, vsaj njenih dolarjev. Da bi se komu po nepotrebnem ne rodile skomine, naj povemo takoj, da je izrazilo krasni in bogati Američanki svoje prisrčne in iskrene simpatije že 343 snubcev...

To je gospod Raynaldi, bivši minister pravde, ki je pripomogel radi svojih zvez z najnovejšimi finančnimi škandali od padca Chautempsove vlade

Tudi Jeruzalem v beli obleki!

Prav čudno zimo imamo letos. Sneg tudi v svetem mestu Jeruzalemu! V Jeruzalemu je padlo toliko snega, da se je držal več dni. Romarjem v sveto deželo se je nudil res slikovit pogled

Tragedija na severnem tečaju

Ostanki

Amundsenovih spremljevalcev

Sovjetski raziskovalci, ki so prezimili na rtu Celjuskinu, so izročili Arktičnemu zavodu v Leningradu dnevnik Petra Tesema, Amundsenovega spremljevalca iz leta 1919. Tesem in Knudsen sta zapustila septembra leta 1919. Ladjo »Maud«, ki je običajna v ledu, da bi prinesla na otok Dickson zbrano znanstveno gradivo: vremenske beležke, podatke o gibanju ledu in slično. Ladja je bila oddaljena od otoka 900 km. Amundsen je mislil, da bo sta njegova odposlanca brez posebnih težkoč dospela na cilj. A zgodilo se je drugače. Nikoli ju ni videl več. Šele leta 1924. so našli lovci na rtu Primjetnem napolsežgano človeško truplo in ugotovili po pisemskih ovitkih v žepu, da so to Knudsenovi

ostanki. In šele leta 1926. sta našla geologa Urvancev in Bjegečev v snegu blizu Dicksonovega otoka človeško okostje. V žepu napol strohnele majice so našli zlato uro. Na notranjem pokrovu je bilo zapisano lastnikovo ime Peter Tesem. Nesrečnej je prehodil 900 km in obležal samo 4 km oddaljen od cilja. Na Dicksonovem otoku bi našel kočjo z zalogo živil in kurjave. Letos pa so našli raziskovalci še Tesemov dnevnik. Zraven je ležal v posebnem ovitku Amundsenov znanstveni dnevnik s poročilom, ki je bilo zaključeno dne 17. aprila leta 1919. Amundsen je spisal tudi priloženo poročilo o potovanju na sanah na Aleksejev otok in rt Celjuskina. Vsi ropkopisi so izvrstno ohranjeni. Suhi tečajni mrz ni pokodoval papir. Leningrajski Arktični zavod bo objavil te podatke v svojem vestniku.

Oglje žene automobile

Italijanski patentni urad je priredil v rimski okolici prvo vožnjo z lahкими in težkimi avtomobili izumitelja prof. Feragutija, ki kuri vse, tudi najmočnejše motorje, z navadnim ogljem. Oglje ali pravzaprav plini, pridobljeni s pomočjo takozv. suhega prekapila iz lesa, so v rabi kot pogonska moč od leta 1918. A za to potrebni aparati, »gazogeni«, so tako težki, da so do sedaj prihajali v poštev izključno za največje tovarne vozove. Med tem je mali Feragutijev gazogen primeren za najmanjši avtomobil s 5 ks. Pomen izuma je v pocenitvi motornega prometa, ki mu odpira nove sijajne izglede. Feragutijev osebni avtomobil je porabil za 30 km progo Rim—Ostija samo 3 kg oglja. To pomeni, da je stal 1 km poti samo 3 do 4 pare v našem denarju. Poprej je porabil isti voz za isto progo 3 litre bencina, ki pa stane 24 Din. Zbiralnik Feragutijevoga gazogena vsebuje za 1500 km poti zadostno množino oglja. Prav toliko lahko drži na avtomobilu zadaj pritrjeni zaboj. Torej bo lahko stekel navaden mali avtomobil 3000 km daleč, nikjer se ne bo ustavljal, da bo nadomeščal zalogo kuriva, in ga bo porabil na celi progi komaj za 120 Din! Turist, ki bo odrinil s Feragutijevim avtomobilom iz Rima v Pariz, bo n. pr. zapravil za oglje največ 60 Din itd.

Berač, ki je zaslužil 2500 Din na dan

V Brnu so aretirali 36 letnega Karla Krösingera z Dunaja. Prijeli so ga, ko je na brzem vlaku beračil v prvem in drugem razredu. Delal se je mu-tastega in kazal potnikom fotografije svoje enajst-članske družine. Policiji je moral priznati, da sploh ni poročen in da torej tudi nima otrok. Krösinger je mednarodni berač velikega stila. Romal je po vsej Evropi in beračil. V Karlovih Varih n. pr. so ga 50 krat prijeli in obsodili radi beračenja, a vse ni nič pomagalo. Končno je berlinska policija dala točne podatke o tem prebrisnem beraču in prosila češkoslovaška oblastva, naj ga zapro. Pred sodiščem je Krösinger priznal, da je z beračenjem zaslužil dnevno okoli 2500 Din in tako postal bogataš.

Izložba godal v Leningradu

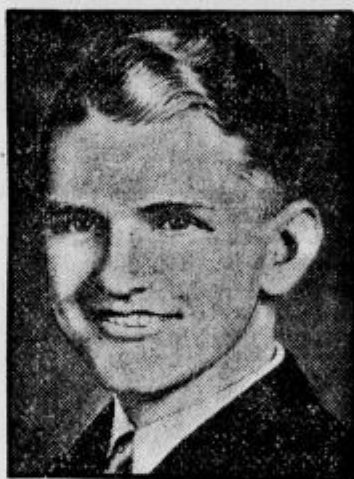
V kratkem prirede v Leningradu izložbo godal. Izložba bo ena največjih na svetu, saj bo tam razstavljenih okoli 15.000 najrazličnejših instrumentov. Te dni odpro tudi izložbo skitske umetnosti.

Tolovaji uhradili strojnico — policiji

Tolovaji, zakriti s krinkami, so vdrl v policijski oddelk avtomobilske razstave v Bostonu. Policija je razstavila vse predmete in iznajdbe, s katerimi se bori proti tolovajstvu. Tolovaji so pobili na tla oba čuvaja ter ju zvezali. Pobrli so strojno puško, več pušk in municijo in izginili brez sledu.

V gorah, kjer se niso iztrebili jelena in druge ljube divjačine, polagajo v hudi zimi hrano živalim, da ne bi njihov rod izumrl

J. Harmon Linville je gotovo najmlajši župan na svetu. Star je komaj 22 let. Postal je župan mesta Kernesville v Ameriki. Se kot dijak je bil na glasu finančnega strokovnjaka. Obljubil je, da bo v teku enega leta uredil občinske finance

Mar ne veš

da je kuharska umetnost stara kakor človeška kultura;

da so kuhinjske knjige izšle še pred tisto, ki smo jo omenili nedavno pod tam zgledjem in ki je zagledala luč sveta l. 1390;

da je g. E. K. v »Encyclopédie der klass. Altertumswissenschaft« (Pauly-Wissowa) našel štiri kuhinjske knjige, ki jih je poznal že stari vek;

V III. stol. pr. Kr. je spisal Grk Arhestrat iz Gele, Aristotelov vrstnik, »Hedypathejo« (v verzih). V II. svol. pr. Kr. je sestavil Kvint Enij (po Arhestratu) lat. delo »Hedypageticas«. V zač. III. stol. po Kr. r. je spisal Grk Atenaj iz Navkratide knjigo »Deipnosopistaj« — v njej je poleg drugih reči tudi kuharska knjiga. Iz. III. ali IV. stol. po Kr. pa je latinski kuhinjski priročnik Celija Apicija »De opsonis et condimentis sive arte coquinaria«; nekaterim jedem je dal ime po cesarjih, ki so bili posebni prijatelji pikantnih jedi, n. pr. po Heliogabalu in Komodu.

Brez dvoma so imeli tudi Kitajci že pred Kr. r. kuharske knjige.

Tukova tajnica aretirana

V Bratislavi so aretirali Terezo Heleny, nekdanjo tajnico poslanca Tukey, ki je tudi nastopala v znanem procesu kot priča. Pozneje je bila aretirana, a so jo oblastva zopet izpustili.

Izum predsednika poljske republike

Predsednik poljske republike Moščicki je tudi izumitelj. Te dni je v svoji delavnici zdravnikom pokazal nov akarat, s katerim bo mogoče proizvajati višinski zrak tudi v zaprtih prostorih. Ta izum bo mnogo pomenil. V naše zatohle bolnišnice bomo lahko pričarali višinski zrak, ki ga morajo danes iskati bolniki v zdraviliščih visoko nad morjem. Moščicki je v navzočnosti zdravnikov svoj aparat tudi preizkusil in ta se je res obnesel.

Kdo pa je optimist, atek?

Hm, to je človek, ki pade s četrtega nadstropja in pri prvem pravi:

No, dozdaj je šlo vse v redu.

12.000 natakarijev stavka

Društvo hotelskih nastavljenecv v Newyorku je proglasilo splošno stavko. Stavka je bila proglašena iz solidarnosti z nameščenci hotela Waldorff-Astoria. Upravništvo tega hotela je odpustilo nekega kuharja, ker se je neka gost pritožil, da je bila jed, ki jo je pripravil ta kuhar, slaba. Drugi natakariji in kuharji so izjavili, da je kuhar skuhal imenitno jed. Gostova pritožba ni imela podlage. V znak protesta je 600 kuharjev in natakarijev tega hotela proglasilo stavko in v znak solidarnosti s temi kuharji in natakariji je tudi društvo vseh kuharjev in natakarijev v Newyorku stopilo v stavko. V društvu je večletnih 12.000 ljudi. Če bi ne prišlo do sporazuma med gospodarji, bodo morali zapreti vse hotele in gostilne.

V Franciji je zdaj doba škandalov, zato tučvstajajo na vseh koncih in krajih novi škandali. Vprašanje je seveda, ali so vsi resnični in ali niso morda mnogi plod trenutnega razpoloženja za razne senzacije. Neki pariški list je nastopal z novico, da je prav za prav tudi v velikih francoskih trdnjavah ob nemški meji zabetoniran nov škandal. Pri mnogih utrdbah ni betonski zid tako debel, kakor je bilo dogovorjeno z vojaškimi oblastvi, temveč mnogo tanjši. Podjetja so prejela denar za dogovorjeni zid. Pogled na francoske utrdbe. Zgoraj pokrajina, ki je popolnoma prevrtna, a kaže nasproti sovražnikom popolnoma navadno lice polja in bregov. Ista trdnjava spodaj od francoske strani, kjer je tudi vhod v njo

KULTURNI OBZORNIK

Rudolf Badjura med svojimi 12 knjigami

Zadnja knjiga Badjurova, ki je te dni izšla, »Zimski vodnik po Sloveniji«, je prvo tovrstno delo v slovenski turistično-prometni literaturi in bolj kot kdoli drugi, je bil ravno B. poklican za to, da jo napiše. Poleg svojih tovarišev, pok. B. Brinske in drugih, spada B. med utemeljitelje našega zimskega sporta, katerega je propagiral v času, ko široka javnost do te panoge ni imela še nikakega razmerja. Prednosti takega reformator-

v velikih skupinah; še bolj pa so seveda prebujeni Slovenci sami, ki si hočejo osebno ogledati vse posebnosti in čare, katere je Badjura v svojih vodnikih nakazal. Odmev njegovih del je segel tudi v sosednje države — le pri onem domačem razumstvu (recimo bolj naravnost: pri založnikih, turistično-prometnih društvih, denarnih zavodih, kulturnih društvih itd. itd.), ki bi moralo imeti največ razumevanja, je ostal osamljen. Neopažen, nepodpiran je ostal njegov napor za odkrivanje prelepih slovenske zemlje. Kar bi drugi narodi z vsemi silami podprli, to smo mi zavirali. Morebiti le zato, ker se je nekdo iz naše srede lotil za nas tako nenavadnega opravila; ker je sunil z roko v naše mrtvilo in izoblikoval v knjigah obraz slovenske zemlje; ker ni morebiti mirno čakal, da bi se naprej izhajale stereotipne brošure o posameznih letoviščih, ki so odprta le posameznikom, a ne širokemu kolektivu; ali da bi nekdo drugi prišel, ki bi odkrival naše čare, kakor odkrivajo tuji naše velike moč?

Naj bo kakorkoli, Slovenci ne bomo nikoli zadovoljni s svojim človekom, če kaj več stori kot povprečnež, četudi bi imel končno od tega korist. Dasiravno to g. Badjura ve, naj nam ne zameri, če na tem mestu ob dvanajsti knjigi izrekamo željo, naj ne bo poslednja in naj nam nakloni še dosti del tako izrazito kulturne vrednosti, kot so njegovi Vodniki.

L. G.

Ples v Savoju Operetna premijera.

Nepretrgano valovanje umetnostnega življenja stalno izpolnjujeta dve nasprotni vzporedni smeri: resna, v trdo človeško problematiko posegajoča umetnost na eni strani ter lahka, površno življenjska in človeškemu razveseljevanju služoča na drugi. Tudi si morata v razvojni poti druga druga podajati vladarstveno žerlo, prisiljeni od pretežnega mišljenja raznih dob. Kaže, da si je prav na poti v naš čas priborila vodstvo druga stran, zahtevana po razdvojenosti časa, v kateri si človek lahko mislijo zastira oči pred trpkostjo življenjskih dejstev in si potiskajoč glavo v pesek, kot naj pred nevarnostjo, oklena površnega veseljenja in omahljive zabave. Tako izsiljuje nujno zmogovitost tvornosti lahkotne smeri, ki se je danes očitno razrasla v bujen cvet.

Tudi v glasbenem življenju se zaznava njeno prevladovanje. Med gostimi očitimi pojavi je razrast operetne smeri, ki se mimo stagnacije seriozne opere poganja k vidnim uspehom oklepajoč se vseh momentov, ki vabijo v lahko opojnost.

Eno takih tvorbo zadnjega časa smo dobili zopet uprjerjeno na našem opernem odru: Abrahamov »Ples v Savoju«, delo, prepleteno v vseh smereh z zunanjo učinkovitostjo. Erotika, barvana z bleškom in lažno opojnostjo, ki zapeljuje v neresničnost sanjavega sveta, je vsebina dejanja. Vmes so zrna resničnosti, prikazana v obstojanju z verjetnostjo, pa vnešena le radi priklepajoče vsakdanje pogostnosti, dočim ob koncu zvezo vsa v neresnično praznino, kljub posiljeni zaključnosti. — Glasbena snov je lahkotne vsebine in plesne oblikovitosti, prežeta s sentimentom, mestoma malce posejajoča v smer klasične operete.

Učinkovitost zadnje operete se lovi predvsem za zunanjo razkošnostjo in šarmantno vabljivostjo. Zato se v naših razmerah kar ne more izoblikovati v polno privlačnost, kljub iznajdljivim poizkusom z vseh strani. Toda na učinkovitost lepo preučevana režija s pritegnitvijo dobrih opernih in dramskih moči, celo izven teaterskih oseb in vse dvorane v sodelovanje, ognjevit izdelana glasbena stran dela in zavzetje na strani igralcev je vendar v skupnosti doseglo pri gledalcih veliko navdušenje. — O posameznih igralcih govoriti je preobirno. Dejstvo je, da so vsi, celo dobri operni pevci pokazali za sodelovanje v opereti veliko ambicijo in želi pri številnih gledalcih navdušenje priznanje. Tudi to je uspeh!

Predstavo režira prof. O. Šest, glasbeno vodstvo pa je v rokah dirigenta N. Štritofa, ki je tudi prevedel besedilo.

V. U.

Javna produkcija gojencev državnega konservatorija

V smeri stalnega odkrivanja uspehov našega glasbenega zavoda široki javnosti, je bila tudi prva letošnja javna produkcija dokaz trajnega dela. Nastopila je vrsta gojencev, ki jih večinoma že poznamo s podobnih nastopov in je bila tako dana možnost primerjanja glede na razvoj. Seve je v kratkih razdobjih ta sodbja težka. Vendar moremo reči, da med pevci raste v tehnično stran zlasti Traatnikova, s strani tople muzikalnosti pa opozarja nase tenorist Drmot. Med instrumentalisti se lepo razvija čelist Šivic in hornist Arko; v pianistični stroki pa raste v trajni smeri g. Gallatja. (S tem pa ni rečeno, da pri vseh ostalih ni napredka.)

Bolje kot sicer je učinkovala tudi izbera sporeda, ker v njem niso bile ravno najkontrastnejše smeri. — Tudi je bila vsem, ki so nastopili, blizu zrelost za take nastope, dočim je bil včasih izbor v tej smeri malce omahljiv.

Lepo je, da se javnost za produkcije tako zanima in skoro redno ob takih prilikah napolni dvorano.

V. U.

Slovenska Narodna galerija v »Mali antanti« (3—4. reviji, katere namen je, kulturno in gospodarsko družiti državečlane MZ, kakor tudi države, ki so najbližje temu bloku. Revija »Mala antanta« je pisana v mnogih evropskih jezikih in prinaša gospodarske in kulturne članke, programatične ali informativne. V zadnji številki je zastopan tudi slovenski jezik. V kratkih obrih je namreč predstavil L. G. slovensko slikarsko umetnost, ki jo hrani Narodna galerija. Posneti je tudi pet slik slovenskih avtorjev (Kavčič: Fokion in žena. Langus: Lastna podoba. Vesel: Tihotičje. Pavlovec: Pogled na Vrže, Drago Vidmar: Zena s tulipani). O reviji »Mali antanti« smo že obširno poročali, zlasti s člankom »Za kulturno zблиžanje narodov Male zveze«, katerega je zadnja številka »M. A.« ponatisnila. Revijo, ki odlično posreduje zveze med gospodarskimi in kulturnimi vrednotami notranje bližnjih držav, toplo priporočamo. Naroča se: Praha, Konviktka, 5.

Monumentalno delo o češki literaturi. Kakor beremo, je izšel sedmi zvezek Češkoslovaške enciklopedije, ki obravnava leposlovje. Tako se vrste tu poleg »Zgodovine češke književnosti« pregledni slovaške, podkarpatskoruske, poljske, nemške in madžarske (manjšinske) književnosti. Dalje so tu razprave o časnikiarstvu, o zgodovini češke ilustracijske umetnosti, o opremi knjige, o knjižnem založništvu itd. Celotno delo ima 608 strani in je okrašeno s številnimi slikami. Sodelovali so najboljši znani češkoslovaški kulturni zgodovinarji.

Gospodarstvo

Koliko je državnih uslužbencev in upokoјencev

Kot običajno je finančni minister ob predlogu novega proračuna za 1984/85 objavil tudi podatke o številu državnih uslužbencev in upokoјencev na podlagi proračuna 1983/84 ter primerjavo s proračunom za 1982/83.

Poh tih podatkih je skupno število uslužbencev naraslo za 10.074 na 207.130. Poročilo pripominja, da je število uslužbencev naraslo, ker so bili v proračunskem letu 1982/83 nekateri uslužbenci plačani iz materialnih izdatkov, v proračunu za 1983/84 pa so bili vneseni izdatki zanje v osebne izdatke. Toda to se nam zdi, da ni v soglasju z dejstvom, da je naraslo predvsem število uradnikov po uradniškem zakonu za 8264 na 54.796, istočasno pa se je število pripravnikov zmanjšalo za 1537.

Število ministrov in banov je naraslo od 22 na 27, torej za 5. Ker je število banov ostalo neizpremenjeno: 9, se je povečalo število ministrov od prejšnjih 13 na sedanjih 18. Povečanje izkazuje nadalje število zvanikov in slug, dočim se je število kontraktualnih in honorarnih uslužbencev ter dnevnikařev zmanjšalo. Število uslužbencev znaša v splošni državni upravi 128.338, v državnih podjetjih pa 78.792.

Število državnih uslužbencev pri bankah upravah je naraslo od 41.786 na 43.685, predvsem v resoru ministra notranjih zadev. To je pripisovati

dejstvu, da v letu 1982/83 niso bili upoštevani pri osebnih izdatkih gotovi policijski uslužbenci pri bankah upravah. V dravski banovini se je število državnih uslužbencev pri banovini povečalo od 5305 na 5822. Največ jih je pri prosveti: 4587 in pri notranjih zadevah 804.

Upokoјencev je bilo dne 1. julija 1983 60.402 s pokojninami 1020,7 milij. invalidov pa 17.596 osebnih in 53.192 družin s 103,5 milij. letnih izdatkov zanje.

Primerja obeh let 1982/83 in 1983/84 nam kaže, da so osebni izdatki bili zmanjšani od 46,5 milij. na 4932,3 milij., torej za 0,93%, vsi materialni izdatki pa so se zmanjšali za 838,4 milij. na 5506,1 milij. Din, torej za 13,21%. Skupno zmanjšanje proračuna je znašalo 7,81%.

Število banovinskih uslužbencev (nedržavnih pri bankah upravah) je naraslo od 10.556 na 11.878. V naši banovini je bilo pri splošni upravi 1134 ban. uslužbencev, pri podjetjih pa 680.

V vseh banovinskih proračunih so se osebni izdatki zmanjšali za 11,8 na 177,0 milij., torej za 6,26%, materialni izdatki pa za 105,5 na 549,8 milij., ali za 16,10%. Skupno so se banovinski proračuni zmanjšali za 117,35 milij. na 726,75 milij., ali za 13,9 odstotkov.

Zaščita kmetov in denarni zavodi

Dne 21. januarja smo prinesli poziv denarnih zavodov, naj kmetje predložijo denarnim zavodom dokaz, da so zaščiteni. Poziv izrecno poudarja, da velja le za tiste dolžnike-kmete, ki tega še niso uredili s svojimi denarnimi zavodi. Nekateri so razumeli ta poziv tako, kot da bi bilo obvezno, da mora biti za vsak dolg doprinese dokaz, da je dolžnik res kmet, s potrdilom občine. V mnogih krajih zadruge svoje kmete-dolžnike natančno poznajo in v takih slučajih bi bilo tako potrdilo nepotrebno in zlasti ker je združeno s stroški. Kjer pa so podani dvomi, tam pa bo seveda treba ta dvom razrešiti z uradnim potrdilom. Zlasti kmetje-dolžniki pri mestnih zavodih si bodo morali taka potrdila v največ slučajih oskrbeti.

Zivinoreja v Slovenskih goricah

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Ob priliki obnove zbora Zivinorejske zadruge za Slovenske gorice pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v nedeljo dne 4. februarja t. l., ki se bo vršil po rani maši v posojilnični dvorani pri Sv. Lenartu v Slov. gor., bo predaval o smernicah zivinoreje Zivinorejski referent okr. kmet. odbora Maribor levi breg, g. Zupanc Martin. Zelo nujno je, da se udeležijo tega občnega zbora ne samo vsi člani zadruge, ampak vsi zivinorejci Slovenskih goric, celega ozemlja med Muro in Dravo. Zivinoreja v Slovenskih goricah je bila od prevrata sem nesmotrena. V zadnjem času pa se je v to panogo kmetskega gospodarstva uvedla in uveljavila prava smer, posebno odkar se je uvedla v Slovenske gorice končno od oblasti podpirana vzreja in vzgoja, za naše kraje primerna pasma Simendol-sko govedo. Zivinorejska zadruga za Slovenske gorice deluje v smislu navodil banske uprave dravske banovine in okr. kmetijskega odbora, Maribor, levi breg, in stori še več, tako da je dosegla v preteklem letu lepe uspehe, nakupila lepo število plemen-ske živine obojega spola, med to tudi dva originalna plemenjaka, importirana iz Švice. Zeleti bi bilo, da bi zivinorejci Slovenskih goric podpirali zadrugo s tem, da pristopijo k zadruzi kot člani, da bi imela zadruga pri velikem številu članov zaslobo za svoje nadaljnje delovanje. Z uspehi zadruge bodo njeni člani in sploh zivinorejci Slovenskih goric pridobili vse koristi le zase.

Industrializacija Rusije

Nemški listi prinašajo po podatkih Zavoda za proučevanje konjunktura v Berlinu te-le podatke: Rusko gospodarstvo trpi zaradi nezadostne preskrbe z blagom ter živili. Letina je dala po uradnih podatkih lani 90 milij. ton žita, kar pomeni skoraj 20 milij. ton več kakor l. 1932 in celo 5 milij. ton več kot l. 1930, ko je imela Rusija najboljšo letino. Prehrana prebivalstva bi se torej zboljšala, če ne bi bilo razdeljevalnih težkoč. Poleg tega pa je preskrba mest z mesom še vedno zelo slaba.

Kar se tiče industrijske produkcije, je načrt določil povečanje produkcije od 1932 na 1933 za 16,5%. Po dosedanjih podatkih pa je narasla samo za 9%. Narasčanje ruske industrije je postalo torej nekoliko počasneje. Produkcija premoga je narasla od 64,2 na 76,7 milij. ton. produkcija nafte za 3 milij. na 15 milij. ton. Pri obeh predmetih je bil načrt prekoračen. Pri železu in jektu je sicer produkcija tudi narasla, toda narasčanje je zaostajalo za količinami, ki so bile določene v načrtu. V neenotnosti razvoja produkcija je ena glavnih težkoč ruskega gospodarstva.

L. 1930 Rusija ni producirala več kot par sto avtomobilov. L. 1931 je znašala produkcija avtomobilov 4050 voz. l. 1932 je narasla produkcija na 24.065, lani pa celo na 49.743 voz. Predvsem so to tovorni avtomobili. Le 10.000 voz lanske produkcije tvorijo osebni avtomobili. Vendar je produkcija kvalitativno še vedno slaba, čeprav se polagoma izboljšuje. Neugodno je, da so v lahki industriji produkcijski stroški narasli.

Ruska zunanja trgovina je bila lani zelo aktivna, toda to aktivnost je ob zmanjšanju izvoza pripisovati predvsem izrednemu zmanjšanju uvoza, ker je v zvezi tudi s popuščajočo naklonjenostjo dobaviteljev za kreditiranje ruskega uvoza.

Lani je začelo obratovati veliko število novih industrijskih podjetij med njimi predvsem v težki industriji. Zaradi otvoritve obratovanja nekaterih novih elektrarn je produkcija električnega toka narasla od 13,4 milijarde na 15,8 milijard kilovatih ur. Med drugim nameravajo sedaj Rusi ob kanalu, ki je projektiran od Leningrada do Belega morja, zgraditi celo vrsto elektrarn, dve mesti, novo pristanišče ter seveda večje brodogradilne plovbo v novem kanalu.

Sovjetska Rusija se pogaja sedaj z Italijo za dobavo strojev za dve večji tovarni umetne svile na Kavkazu.

★

Izdelovanje kisa. Belgrad. (a) Finančni minister je dovolil izdelovanje kisa neposredno iz prevrelih strokov močnatih snovi, potem ko se je sirovina iz strokov s filtrirajočo izločila. Davčni oddelek finančnega ministrstva bo sklepal o vsaki prošnji in določil posebno kontrolo nad proizvodnjem kisa.

Trošarinske knjige za cement. Belgrad. (a). Uredba o izvajanju javnih del z dne 22. novembra 1933 je uvedla trošarino na cement, z okrožnico davčnega oddelka finančnega ministrstva se je pa odredilo, da se morajo pri tovarnah cementa popisati priložbe o tem in osnovati trošarinske knjige po posebnem obrazcu.

Primerjava življenjskih stroškov. V »Nene Zürcher Zeitung« čitamo tele zanimive podatke o višini življenjskih stroškov v posameznih državah: v primeri s predvojnimi stroški (ki so vzeti za 100) so veliko bolj padli samo prehranjevalni stroški, dočim se vsi življenjski stroški skupno drže razmeroma visoko. Po stanju konec leta 1933 so znašali skupni življenjski stroški več kot pred vojno v teh-le državah (vse preračunano na zlato: Holandija 133, Švica 131, Nemčija 121, Italija 121, Francija 107, Irska 105, Belgija (samo prehrana 101) in Češkoslovaška 101. V naslednji skupini so tele države: Anglija 95, Švedska 95, Danska 91, Norveška 90. Ta skupina obsega torej države šterlingovskega bloka. V še večji meri pa so padli stroški v naslednjih državah: Avstrija 83 predvojne višine, Egipt 82, Unija 81, Poljska 81, Bolgarija 70, brit. Indija 67, Madžarska 66, Estonka 62, Japonska 57 in Grčija 55.

Madžarska in Francija. Francija daje onim državam, ki jih hoče pridobiti za svoje načrte, veliko več stvarnih ugodnosti kot svojim političnim prijateljem. Tako je dovolila Madžarski 75% starih kontingentov do zaključka novih pogajanj. Obenem je takoj začela kupovati žito in tobak (10.000 ton). Nasprotno pa so se nemški gospodarski odnošaji z Madžarsko zelo poslabšali.

Borza

29. januarja.

Denar

Nespremenjen je ostal le Curih. Narasli sta devizi Berlin in Praga, dočim so vse druge devize oslabele.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi popustil na 9,12, na zagrebški na 9,06 in na belgajski 9,05, 9,04 (vse zaključke). Grški boni so notirali v Zagrebu 35,75 blago, v Belgradu pa 36 do 36,50 (36,50).

Ljubljana. Amsterdam 2297,63—2308,99, Berlin 1354,03—1364,83, Bruselj 796,35—800,29, Curih od 1108,35—1113,85, London 179,08—180,68, Newyork 3580,50—3608,76, Pariz 224,63—225,80, Praga 109,40 do 170,26, 1st 299,90—302,30.

Promet na zagrebški borzi 50.229 Din. Curih. Pariz, 20.2675, London 16,19, Newyork 324,75, Bruselj 71,85, Milan 27,10, Madrid 41,3750, Amsterdam 207,35, Berlin 122,30, Dunaj 73.—(57,12) Stockholm 83,50, Oslo 81,30, Kopenhagen 73,30, Praga 15,2850, Varšava 58,05, Atene 2,95, Carigrad 2,49, Bukarešta 3,05.

Dunaj. Dinar notira 8,44 (valuta).

Vrednostni papirji

Tendenci za državne papirje je zopet čvrsta in so danes večinoma bili tečajji višji kot pretekli petek. Promet je bil srednji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 500 kom., agrarij 57.000 in 7% Bler 3000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 100 delnic Priv. agr. banke in 5 delnic Narodne banke.

Belgrad. Nar. banka 3920—3930 (3930, 3920), Priv. agr. banka 241—243 (240), 7% inv. pos. 60 do 62 (61,50, 61), agrarij 31—31,50, vojna škoda 275,50—276 (275,50, 274), 2. 276—277 (276), 3. 274 do 277,50, 6% begl. obv. 45—45,50 (45,75, 45), 3. 45—46 (46, 45), 8% Bler. pos. 41,50—43 (42), 7% Bler. pos. 39 den. (39), 7% pos. DHB 56 den.

Ljubljana. 7% inv. pos. 58 den., agrarij 30 den., vojna škoda 275 den., begl. obv. 42 den., 8% Bler. pos. 40 den., 7% Bler. pos. 38 den., 7% pos. Drž. hip. banka 54 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. 7% inv. pos. 60—64,75, agrarij 29—32 (30), vojna škoda 275—278 (274, 278), 2. 272—275, 3. 269—272, 4. 265—272, 6% begl. obv. 44,50—45,75, 8% Bler. pos. 40,75—42, 7% Bler. pos. 38,25—38,75 (38,25, 38,75), 7% pos. DHB 55—59. — Delnice: Narodna banka 3900—4.100 (4000), Priv. agr. banka 239,50—241 (238, 240), Šečrana Osijek 140 den., Impex 50 den., Trboveljska 100—110 (60 po 105, 110).

Žitni trg

Na žitnem trgu je postala tendenci za koruzo in pšenico čvrsta. V producerskih krajih se je začelo živahnejše poslovanje, ki je pri koruzi v zvezi z izvozom. V Sloveniji je kupčija mirna. Danes so zahtevali za umetno sušeno koruzo par. Indija 75, za banatsko pšenico 97,50 in baško pšenico 100 do 102,50. V manjši meri se je učvrstila tendenci za moko, ki stane od 190—205. Nadalje zahtevajo v Vojvodini še te-le cene: za otrobe, drobne 70, za debele 85, za ječmen 65 do 70 po kvaliteti 70, za oves 65 do 70. Prekmurška rž stane 85.

Živina

Dunajski goveji sejem 29. januarja: Priganih je bilo 912 volov, 408 bikov in 581 krav, skupno 1901 komad. Od tega 1470 iz Avstrije, 431 pa iz inozemstva. Notacije so bile v šilingih za kg žive teže: volji 0,88—1,52, biki 0,94—1,08, krave 0,82 do 1,02, klavna živina 0,60—0,80. Poslovanje je bilo slabo in so le prvotni volji obdržali cene preteklega tedna, II. in III. vrste pa so popustili za 3 do 5 grošev. Dobre krave, dobra klavna živina je pa imela slabe cene prejšnjega tedna.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 30. januarja: 11 Šolska ura: Higijensko predavanje (dr. Simc Amalija). — 12.15 Slovenske narodne (samospeli in dueti) v reproducirani glasbi. — 12.45 Poročila. — 13.30. Čigani svirajo v reproducirani glasbi. — 18.00 Otroški kotiček (Manca Komanova). — 18.30 Glasbene slike v reproducirani glasbi. — 19.00 Francosčina (prof. Prezelj). — 19.30 Potovanje po Južni Srbiji (prof. Jeras). — 20.00 Glasbeno predavanje ilustrirano s ploščami (dr. Dolinar). — 20.30 Vokalni koncert opernega pevca Popova. — 21.15 Narodne pesmi v vprašanjih in odgovorih. — 22.00. Poročila. — 22.30 Angleške plošče.

Sreda, 31. januarja: 12.15 Vijoliški solistični koncerti na ploščah. — 12.45 Poročila. — 13.30 Instrumentalna operna glasba (plošče). — 18.00 Komorna glasba, Radio-kvintet. — 18.30 Radio-orkester. — 19.00 Narodni vzgoji (dr. Stanko Gogala). — 19.30 Literarna ura: Ob 100letnici Prešernovega sonetnega venca (Vera Dostolova). — 20.00 Vokalni koncert gospe Zlate Gjungenac. — 20.30 Vokalni koncert »Ljubljanskega Zvona«. — 21.30 Dolinski orkestralni kvartet. — 22.15 Cas, poročila. — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

Torek, 20. januarja. Belgrad: 16.30 Koncert pihalnega orkestra. — 19.00 Samospeli in jugoslovanske pesmi. — 20.00 Klavirski koncert. — 21.35 Radio-orkester. — Dunaj: 12.00 Koncert simfoničnega orkestra. — 17.25 Koncert za dva klavirja. — 19.35 Iz oper in operet. — 21.45 Koncert simfoničnega orkestra. — Budimpešta: 12.05 Orkester ruskih balalajk. — 16.00 Orkestralni koncert. — 17.50 Ciganski koncert. — 19.30 Prensos iz opere. — Milan: 17.10 Laska glasba. — 20.40 Viktorija in njen huzar, opereta, Abraham. — Praga: 16.00 Radio-orkester. — 17.50 Vokalni koncert. — 20.00 Mikado, opereta, Sullivan. — 22.30 Koncert za harmoniko. — Rim: 17.10 Orkestralni koncert. — 20.45 Koncertni večer. — Varšava: 15.40 Češke in stare francoske pesmi. — 20.30 Ljubzen in zlato, opereta, Bialostok. — Sreda, 31. januarja. Belgrad: 16.30 Samospeli. — 17.00 Koncert za klarinet. — 20.00 Prensos koncerta iz Ljubljane. — Dunaj: 12.00 Koncert simfoničnega orkestra. — 19.00 Zabavna glasba. — 20.15 Orkestralna glasba. — 21.35 Koncert vojaške godbe. — Berlin: 19.00 Plesna glasba. — 20.10 Severnemska glasba. — Budimpešta: 13.30 Klavirski koncert. — 18.50 Samospeli. — 20.15 Ciganska kapela s pejem. — 21.55 Polžunski večer: priredi operni orkester. — Milan: 17.10 Vokalni koncert. — 20.40 Komedija. — Praga: 11.00 Koncert. — 14.30 Koncert kvarteta. — 16.00 Radio-orkester. — 17.35 Samospeli: francoski in italijanski napevi. — 19.35 Koncert. — 20.50 Radio-orkester. — Rim: 17.10 Koncert. — 20.50 Prensos opere. — Varšava: 16.55 Poljudna glasba: simfonični Radio-orkester. — 18.20 Klavirski koncert. — 20.00 Laska glasba. — 21.15 Komorna glasba.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE
Drama
Začetek ob 20.
Torek, 30. januarja: SONJIN IN NJEGOVA SREČA. Red C.
Sreda, 31. januarja: KARIJA KANCLISTA VINCICA. Red Sreda.
Četrtek, 1. februarja: GOSPODIČNA. Red Četrtek.
Opera
Začetek ob 20.
Torek, 30. januarja: Zaprt.
Sreda, 31. januarja: JENUFA. Red B.
Četrtek, 1. februarja: TICAR. Red A.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 30. januarja, ob 20: »Okence«. Red B.
Sreda, 31. januarja: Zaprt.
Četrtek, 1. februarja: GROFICA MARICA. Znižane cene. Zadnjič. Gostuje operetni tenor Ivan Gorsky.
Petek, 2. februarja ob 15: ŠTUDENTJE SMO. Najnižje cene. Zadnjič. — Ob 20: DESETI BRAT. Pri najnižjih cenah. Zadnjič.
Sobota, 3. februarja ob 20: ŠTAMBUŠKA ROZA. Premijera.

Inventurna prodaja

zimskega blaga napol zastoji.
Priložnostni nakup
v Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica 15.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šentovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Prodajalka

z dveletno prakso - želi prenesti službo. Cenjene ponudbe poslati na upr. »Slov.« pod vestna in poštena. 787.

Zasluzek

»Mikado-jazz«

se proroča za predpust. Dopisi: »Mikado«, Ljubljana, univerza. (z)

Službodobe

Vrtnarja

ki se razume na vzgojo zelenjave, cvetic in po možnosti čebelarstva - se sprejme. — Prednost imajo starejši in neoznjeni. Vsa oskrba v hiši. Nastop 15. ali pa že 1. t. m. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe upravi veleposredstva barona Ottenfelsa, Bežanec, p. Pregrada. (b)

Plačilno natakarišo s kavcijo 2000 Din išče dobra restavracija v Ljubljani. Biti mora pridna, poštena, hitra in mlada. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 963. (b)

Služba organista se odda v Višnji gori. Dohodki: žitna bira, stolnina, 3000 Din v gotovini. Prednost ima tisti, ki je zmožen godbe na pihala, pa bi prevzel tudi službo prodajalca v Nabavni zadruzi, za kar bi imel še posebne dohodke. Nastop službe najkasneje 1. aprila. — Župni urad v Višnji gori. (b)

Denar

Kupim

vlogo Mestne hranilnice ljubljanske od 10 do 20 tisoč dinarjev. Najnižje ponudbe pod »Gotovina« št. 784 na upravo »Slov.«

Kupim knjižice

Ljudske posojilnice proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Takojšnje plačilo 29« št. 966. (d)

Posojilo

120.000 do 200.000 Din iščem. — Dobre obresti, vključba na prvo mesto. Sprejem tudi knjižice Ljudske posojilnice Ljubljana v polni vrednosti. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kratkoročno« št. 797. (d)

Pouk

Gospodične

se sprejmejo za dnevni in večerni pouk v šivanju perila. — Ponudbe pod: »Sivilja v mestu« 971. (u)

Prihodnji prikojevanje tečaj za damsko in moško oblačilo se vrši od 5. II — 20. II 1934. Priporočila se najnevešja knjiga

„TOALETA“ za prikojevanje damskih oblačil
Cena 100 Din
Jako priporočljiva za samouke
T. KUNC
Ljubljana Sv. Petra c. 4/1

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje s pritliklinami in delom vrta se odda takoj v Stozicah 111. — Poizve se v trgovini Bartol, Tyrseva št. 31. (c)

Stanovanje

primerno za pisarno ali lokal se odda. Slomškova ulica 25. (c)

Enosobno stanovanje lepo, pod zasebnim ključem, poceni oddam s februarjem. Moste, Predovičeva 28. (c)

Štirisobno stanovanje z vsem komfortom — oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 967. (c)

Trisobno stanovanje

lepo, v Tavčarjevi ulici, prvo nadstropje, z vsemi pritliklinami — oddam za prvi maj. Mesečno 1250 Din z vsemi dokladi. Informacije: Novi trg 3. c

Soba

parketir, in z električno razsvetljavo, prazna ali opremljena, se takoj odda v vilskem četrtu Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 823. (s)

2 prazni sobi

za obrtnica(-co) ali za stanovanje na ulico, v bližini magistrata, oddam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 962. (s)

Prazno sobo

v bližini magistrata, majhen prostor za kuhinjo in drvarnico - oddam 1. februarja za 250 Din mesečno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 961. (s)

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom oddam s februarjem. Trdinova 2, visoko pritličje. s

Obrt

Pšenično moko najboljših mlinov nudi najceneje veletrgovinske in mletarske izdelke
A. VOLK LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Objave

Izjava

Podpisana preključujem žaljive besede, ki sem jih izrekla zoper Ivana Spendl, kot neresnične, ga prosim odpuščenja ter se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Erna Štandeker. o

Kupimo

Kupim

mal pisalni stroj z vidno pisavo, štirivrsten. Ponudbe z navedbo znamke in cene na naslov: Kozar, Smarjeta pri Moškanjcih. (k)

Vsakovratno

zlatu kupim po najvišjih cenah
ČERNE. Juvelir Ljubljana.
Wolfova ulica št. 3

Posredstva

Trgovsko hišo

na prometni točki prodam. Potrebna četrtna v gotovini, ostanek vložen knjižice Kmetijske hranilnice ljubljanske. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »400« št. 783. (p)

Hiša z vrtom

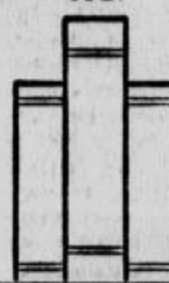
v kateri je bila specerijska trgovina, v rudarskem kraju na deželi, porabna za trgovino, obrt ali stanovanje, se prodaja za 40.000 Din. En del kupnine bi se sprejel tudi v hranilnih knjižicah. Poizve se: Ljubljana, Dr. Loreto, Kongresni trg št. 2. (p)

Glasba

Harmonij

se kupi ali zamenja za vino. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dobro« št. 958. (g)

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

MUDI PO IZKREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Klavirji

prvovrstni instrumenti različnih vrst kakor tudi lastnih izdelkov že od 11.000 dalje dobite pri

R. WARBINEK

Ljubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija. — Prodaja na obroke tudi proti bančnim knjižicam. Strokovnaška popravila in uglaševanje izvršujem točno in ceno — Načelnika izposojevalnica.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in naicejše trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Lesna industrija

napredaj z vsem inventarjem, blagom in plačili. Lega najugodnejša. Interesenti, pošljite naslove upravi »Slovenca« pod »Les« št. 912. (l)

Pristni gozdni med

prodajam. — A. Pavlin, Razpotna ul. 6, Trnovo.

Prodamo

»Javor«

lesna industrija. Logatec, Ljubljana, Masarykova c. št. 12 - prodaja pohištvo iz zaloge na hranilnih knjižicah in na obroke. (l)

Jabolka

najokusnejša. 5 Din, postaja kupca, od 50 kg povzeto: Postržin, Maribor. (l)

Francis spiral turbino

za 13—20 ks, 5—8 m pada, 250—300 litrov vode, 400—500 obratov na minuto, popolnoma dobro ohranjeno. — Ponudbe pogled pri Remec Co., Duplica pri Kamniku.

Vino

od 50 l naprej, belo, rdeče in črno - se dobi pri Osrednji vinarski zadruzi za Jugoslavijo v Ljubljani, Kongresni trg 2. (l)

Mesarji

izvozniki, gostilničarji. Stroj za izdelovanje ledu (Eismaschine und Kühlanlage), z električnim motorjem, še nov, za polovično ceno prodaja Anton Slik, trgovec, Gornja Radgona. Napredaj tudi dobra bela in rdeča vina.

NAJBOLJ RAZŠIRJENI DNEVNIK

Kdor rabi

pisarniške in šolske potrebščine, pisemski papir, kipe, križe, svečnike, svetlinje, slike, mašne knjižice ter nabožne knjige, kupuje pri

H. NIČMAN, LJUBLJANA
KOPITARJEVA ULICA 2
zato
ker imajo veliko zalogo,
zelo bogato izbiro, solidno
nizke cene ter točno postrežbo.
Trgovci imajo primeren popust!

Ludvik Ganghofer:

2

Samostanski lovec

Danes je imel spet težak dan za sabo. Na poti proti svoji koči se ga je polastila huda utrujenost, saj v vsem tem besnem viharju, v vsem snegu in prelivačih se vodah ni bilo mogoče govoriti o redni hoji, ki jo je bil izvršil, ampak samo o boju za vsak korak. Pač se je že mračilo, a dokler je le še iskrica svetlobe ožarjala rebri, ni smel misliti, da bi se vrnil domov. Na visokem krnu, kamor se je pravkar spenjal, je kanil počakati noči.

Ko je stopil na vrh, je obstal pred mogočnim križem, ostro se odražajočim od rdečastega večernega neba; nad križem se je bočila strešica, v obeh prečnicah sta tičala žebja, a manjkala je podoba križanega Zveličarja; pobožni gorjanci so jo bili pač v pozni jeseni sneli s križa, da je ne bi morda poškodovala zima, snežni zameti in plazovi.

Hajmo je snel čepico in malo pomolil. Nato se je spustil ob vznožju križa na tla, se naslonil na klado, del roke križema za glavo in se ozrl naokoli tiho in s trudnimi očmi, ki so že hrepenele po spanju. V kratkih sunkih, sedaj tiše, nato spet z večjo močjo, je hrnel jug preko njega.

Nad njim se je proti strmim kamenitim stenam razprostiral večstoletni, od viharjev in plazov močno razredčen macesnov gozd, kateremu je dal ime bližnji križ, imenoval se je Križevje. Marsikatero jutro se je bil Hajmo vzpel do tega gozda, da bi ujel na uho prvo petje divjega petelina. Toda ponosnemu samotarskemu ptiču, temu pernatemu gorskemu pevcu ljubzenskih pesmi, so se zdela pomladna jutra pač še premrzla, da bi že začenjal oznanjati svojo vročo ljubezen. Na levo od križa se je široko odpirala dolina Peščena draga; na oni strani drage je v senci redkih smrek

stala loveška koča, poleg nje pa večja iz tramov narejena hiša, kjer sta navadno prenočevala gospod Henrik in samostanski valpet, če sta kdaj prišla na lov. Ob vznožju drage se je pričel mogočni gorski gozd, ki je obkrožal sedaj že popolnoma kopne planinske pašnike in se nižal doli proti dolini, kjer je počivalo jezero.

Z mesta, kjer je sedel Hajmo, ni mogel opaziti jezera, tudi ne prostranih samostanskih polj v dolini. Na poti so mu bili spodnji gorski grebeni, da ni mogel videti v nižino.

Toda vsenaokoli se mu je v silni razprostranosti nudila slika prečudne lepote. V žarkordečih pramenih zahajajočega solca so kipeli mogočni snežniki nad temno morje gozdov; na levi divje Ture, oba roglja silnega Watzmanna in vrhovi watzmannovih otrok, na desni ponosni, brezpotni Göhl, in daleč tam so se v modrikasti meglenosti dvigale pod zlatoožarjeno večerno nebo ostrožobe lattenske stene in okorne gmote Untersberga. Ceti je jug bučal po vsem ozračju, vendar ni pomladno jasnega neba temnil niti oblček, okoli gorskih vrhov se ni vlačila nobena meglica, in nižji svet je bil brez hlapov in pare.

Hajmo je dihal globoko, da so se mu dvigale prsi; tiho je gledal v daljavo in sredi viharja in vetra napol zadremal in zaspan. Potem se je iznenada zbudil in osupel planil kvišku: obšel ga je skroda babji strah.

Mlado dekle je stalo pred njim in ga opazovalo z velikimi, čudečimi se očmi.

Slišal ni bil njenih bližajočih se korakov, ni je bil videl, ko se je pojavila na robu krna — majhna je stala pred njim, kakor bi bila stopila iz oblakov. In v svoji vitki, drobni rasti, z bledejo nežnim obrazom in globokimi skrivnostnimi očmi, z glavo obklano od črnih pramenov razpuščenih las, in v tenken, rdečem krilcu, ki ga je bilal vihar, se je res dala primerjati onim vilam, ki

domujejo globoko v gorskih votlinah in prihajajo včasih na svetlo, da osrečijo kakega zemljana s svojimi darovi.

In vr. vsa ga je nosila še košarico na svoji mali roki! Kaj je ta košarica le krila v sebi? Iskreče se dragulje, bisere, zlahno kamenje?

Hajmo je čutil, da ga je stresla lahna zona. Nato pa se je moral nasmešiti, kajti deklečja okorna obutev in siromašna obleka je bila v resnici prav malo vilinska. Hajmo je vstal.

»Dekle! Cesa iščeš tu?«
Močala je in ga gledala še vedno napol plašno, napol zaupljivo.

»Dekle! Govori vendar! Odkod prihajaš?«

»Od tam!« je rekla tiho in mehko ter pokazala na strmo snežno pobočje, ki se je vlelo visoko nad Križevjem, tja gori proti golim kamenitim stenam.

»Od tam?« je ponovil Hajmo in bežno pogledal na drobno dekleško postavu. Tam gori se je težko hodilo in je bilo nevarno. Samo ena napačna, negotova stopinja na snegu, ki sta ga snežnica in jug gladko izprala, in šlo bi doli po strmini v divjem zaletu. Kam? Krava slika, ki je vstala pred Hajmovimi očmi ob tem nemem vprašanju, mu je vzbudila v prsih čudno tesen občutek, in sunkoma je rekel: »Dekle! To je bila nevarna pot! Veseli se, da si se srečno vrnil!«

Stresla je z glavico in se zasmejala — zvono ko otrok.

»In kaj si gori iskala?«

»Teloge,« je rekla in privzdignila pokrov na košarici, napolnjeno do polovice z onimi nežnimi, belimi cvetli, ki so tako lepi, pa tudi tako mrzli ko zimsko jutro. Nato je dekle smehljaje se spet pogledala lovec. »Je bil res pravi križ. Že od jutra sem na nogah in sem vendar nabrala le toliko cvetlice, da jih bo komaj dovolj za majhen venček. Pozno je že, zvečine so stebila že odevetela.«

»In za koga so cvetlice?«

»Za božji grob našega ljubega Gospoda. Pojutrišnjem je veliki petek.« Za trenotek sta pomolčala. Hajmo se je ozrl na prazni križ; nato je pogledal spet dekletu v oči in vprašal:

»Kako ti je pa ime?«

»Gitka! In ti, kdo si?«

»Samostanski lovec!«

»Novi?«

»Novi! In kje si doma, dekle?«

»Doli! V podsamostanu.«

Hajmo se je prestrašil. »Dekle! Kako pa mišliš priti domov? In še danes? To je pol, ki je tvoje noge ne prehodi v petih urah. In noč bo temna.«

»Vem za stal pol urice očitod, tam bom prenočila.«

»Zeblo te bo! Noči so mrzle.«

»Zeblo?« se je zasmejala. »Seno greje!«

Naravnala se je za odhod; a preden je odšla, je vzela hitro še nekaj telogov iz košarice in jih zataknila za oba železna žebja, ki sta tičala v pokončnem tramu križa. Nato je pokimala lovecu nemo v pozdrav, si ujela z roko viračoče lase, jih ovila okoli vratu in stekla proč. Neka, rokavica samo in potopila se je v globel.

Hajmo je stal in čakal; trajalo je dolgo, preden jo je spet zagledal, ko se je pojavila med grmovjem daleč doli v Peščeni dragi; njeno rdeče krilce se je razločno svetlikalo iz nastopajoče teme. Sedaj se je ustavila in se ozrla nazaj, je menil Hajmo. Toda bilo je že preveč mračno, da bi mogel tako na daleč še dobro razločevati, kaj je počela. Zdaj je bila že tako majhna ko rdeč hroček v temnem grmovju... in nato je izginila; a Hajmo je stal še vedno na istem mestu in gledal po poti, koder je bila odšla. Nato je globoko vzdihnil, in pogled mu je obvisel na bledobleščih cvetih na križu.